

ОБЛАСТ ПЕРНИК

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

2014-2020

Приложение №4:

**Протоколи от проведени заседания на
експертните работни групи към Областния
съвет за развитие на област Перник**

ПРОТОКОЛ № 1

от работна среща на група “Икономика и пазар на труда”, 04.03.2013 г.

Днес, 04.03.2013 година, от 15:00 часа в Конферентната зала на Областна администрация Перник се проведе заседание с работна група на Областния съвет за развитие на област Перник на тема “Икономика и пазар на труда”.

Цветана Пиралкова: Приветствие, с началото на тази среща отваряме седмица по отделни тематични групи.

арх.Александра Бабунска: Представя процедурата по изготвянето на Областна стратегия за развитие.

Жечка Калинова: Представяне на фирма “ИДЕИН” и основните аспекти

Лора Саркасян: Представя тематиките, основните моменти в планирането и изготвянето на Областната стратегия за развитие.

Людмила Милева: Доста е ограничен пазара на труда. Това, което се реализира е от Европейското финансиране. Броя на обявени работни места е на база на вторично създадени работни места. В по-малките общини се реализират предимно програми. Безработицата в областта е висока – 10,4%, в Трън е 33,4%.

Жечка Калинова: През последните 3 години заетостта е обвързана с кризата, но би могло например директно от производителя стоките да се доставят в София. Може да се работи в Перник, за да се задоволяват нуждите на София. София би могла да се разглежда като ключов ресурс, като пазар и източник на ресурси.

Любомир Жотев: Бизнесът да покаже какви са пречките да се запази средния бизнес, който вече не съществува. 15-20 хиляди души от Перник работят в София. Какво да се развива, за да се върнат тези хора в града? Бизнесът се свива, контролните органи трябва да затворят всички предприятия, защото работят в различни и лоши условия на труд. Ножицата между високо квалифицирания и ниско квалифицирания път се затваря. Праговете на заплащане според националния класификатор да станат минимални стартове. Ние сме готови да работим в една посока, заедно с общините, но къде са пречките. Има Европейски фондове, които са отворени, но ги няма инвеститорите. Защо не идват да инвестират при нас? Защото има пречки пред инвеститорите – заради несигурност, корупция, тромава административна среда. Всеки иска да

инвестира за 10-15 години. Това пречи за развитието на района. В града ни има инфраструктура за производство, халета. Голям проблем има в образованието – какво обучаваме, какви кадри излизат от средното образование.

Представител на Дирекция „Бюро по труда”

Пазарът на труда е силно ограничен, вторичният пазар – т.е. субсидираната заетост, преобладава. По-добро е състоянието в Перник и Радомир, а в другите общини заетостта се осигурява само по програми. Безработицата е 10,4% в областта при 11,3% за страната, а в Перник е още по-ниска заради близостта на София.

Освен това средното образование не осигурява качествени кадри за икономиката. Трябва да се работи за връзката между бизнес и училището, така че бизнесът да има влияние върху учебните програми.

Цветана Пиралкова: Можем да влияем върху това чрез Стратегията.

Ирена Топалова: Земеделието е един от малкото отрасли които имат растеж, има капацитет. В новия период 2014-2020 година ще се отделят повече средства от бюджета за земеделските производители. Близостта ни до София е предимство, защото там е големия пазар. Откриват се допълнителни работни места – над 5000 бизнес планове, към които се насочват безработните. Земеделието като ключ за съживяване на икономиката. 599 са регистрираните земеделци на територията на Област Перник.

Има 2 успешни МИГ.

Ани Цветкова: В последните години се наблюдава растеж на обработваемите земи. Увеличава се и броя на регистрираните земеделски производители. 2003 г.-74бр., а 2012г.-599бр. земеделски производители, като има все повече млади хора. Земеделието носи доходи, има перспектива, и така трябва земеделците да повлияят върху образованието. Пример: в Брезник втора година няма прием в такива паралелки.

99% от земята е по чл. 19 – това е пречка за развитие на земеделието, то е дребно, разпокъсано. Тенденцията в селското стопанство е към агроземеделие

Красимира Василева: Енергетиката си отива и Перник замира. Имаме ли яснота какво имаме като дребни и средни услуги, за да говорим за производство, а не за услуги? Какво точно ще развиваме, за да има прехрана за хората?

Цветана Пиралкова: Колегите от земеделието подават една от мерките за развитие да е в земеделието. Мярка №111

Росен Симеонов: Сериозен проблем има в строителството. Хората в този сектор нямат работа. Губят се квалифицирани работници.

Любомир Жотев: Да се помогне и разработи идеята за летището в Кондофрей. Там ги има транспортните канали.

Илиян Опрев /от “ИДЕИН”/: Основен ресурс е близостта до София. Трябва да се създадат условия в Перник да работят тези хора, които пътуват до София.

Оля Малинова: Добре че ги има програмите и мерките, иначе безработицата щеше да е по-голяма. Те са временни, но пак е нещо.

Марин Арсов: Независимо, че бизнесът е в колапс, не бива да забравяме, че Област Перник досега е била с промишлен облик и в Перник и Радомир има обособени индустриални зони и изградена инфраструктура и някои действащи в момента предприятия. 1000 души са заети в Радомир с тежкото машиностроене и 1500 души в Перник – с металургия. Металургията се развива. “Стомана” реализира продукцията си на външните пазари. Има само 3 такива завода в Европа, като “Стомана” е вторият от тях. Необходимо е вземането на градоустройствени решения съвместно и изготвянето на съвместни проекти на общините и Областна администрация Перник; стимулиране на бизнеса; изграждане на Експоцентър; насърчаване развитието на Европейския политехнически университет /ЕПУ/; ефективно използване на бизнес-кълъстерите.

Юрий Драганов: Да се помисли за зелена енергия, паркове градоустройствени решения. Експо център, екологичен транспорт

Има перспективи за развитие в зелената енергия – малки предприятия за когенерати, соларни батерии за захранване на сградите и др.

Перник трябва да изгради логистични бази, като се възползва от факта, че София няма свободни площи и има търсене.

Трансграничните транспортни коридори в близост също дават добра перспектива.

Жечка Калинова: Обобщение на досегашните теми.

Цветана Пиралкова: С този разговор започваме да работим по документ за нашата Област.

ПРОТОКОЛ № 2

от работна среща на група “Образование, култура, спорт”

към ОСР, 05.03.2013 г.

Днес, 05.03.2013 година, от 10:00 часа в Малкия салон на Двореца на културата, гр. Перник се проведе заседание на работна група на Областния съвет за развитие на област Перник на тема “Образование, култура, спорт”.

инж.Иво Петров: Представи изготвянето на Областна стратегия за развитие на област Перник.

арх.Александра Бабунска: Представи шестте графика на събитията и накратко каква е идеята на Стратегията.

Жечка Калинова: Представи себе си, колегите си и фирмата която представлява. Дава думата на своята колежка Лора Саркисян, която води дискусиата на тема “Образование, култура, спорт”.

Лора Саркисян: изложи основните аспекти на планирането и провеждането на работната среща.

Ваня Коканова: Изказва своите благодарности за тази задача. Работи се по развитие профила на обучение. Според нея много е тясна връзката между развитието на икономиката и образованието. Поставя акценти върху:

- безопасността на учебните сгради и учениците;
- инфраструктурата;
- даровитите деца;
- подкрепа на деца в неравностойно положение;
- насърчаване на по-слабите;
- задължително обучение в детските градини и до навършване на 16 годишна възраст;
- широко гражданско участие в образованието и контрол.

По отношение на избор на образование през 2012 г. стартира кариерен център. В момента се осъществява програма за насърчаване работа по проекти. Допълнително обучение по предприемачество може да влезе в Стратегията.

Необходимо е да продължи сближаването между формално и неформално образование, което вече е стартирано чрез изпълнен проект.

Лора Саркисян: Поставени са различни проблеми и идеи, и начина по който трябва да се случват тези неща.

Юлия Христова: Говори в качеството си на учител. Специално внимание трябва да се обърне на образованието на родители, които имат ученици. Образованието на родителите е важно, за да могат да изпращат децата си в подходящи училища и специалности. Учениците в гр. Перник учат основно в четири училища, а останалите просто попълват бройки. Това е така, защото няма нормално разпределение за прием.

Мариян Дянков: В училището в село Дрен учат главно деца, които са изоставени от родителите си, а това създава трудности за самите деца. Трябва да се обърне внимание и може би да се планират обучения за учителите, които работят с тези деца. Необходимо е да се планират мерки за повишаване квалификацията на хората, които се грижат за тези деца.

Соня Станчева: Дворецът на културата работи добре с различни общини по образование и култура. Програмите трябва систематично да се обвържат в по-дългосрочен период и време.

Лора Саркисян: Какво пречи това да се случи?

Соня Станчева: Трябва да се наложи от областно ръководство, от страна на Инспектората.

Цветана Пиралкова: Познавам това което е в основата на изказването. Трябва да съществува регулаторен режим и училищата да насочват децата натам. Първият програмен проект не изпълни това, което изисквахме и затова сега ще се опитаме да направим плановете по-добри. Идеята за задължителност не може да се постигне. Факт е, че има нужда от осмисляне. Трудно е да се определят целите в новата Стратегия.

Лора Саркисян: Трябва да се до обмисли този въпрос и да се впише в новата Стратегия.

Снежанка Викторова: Създаването на симбиоза между образование и култура е много важна. Нужна е промяна в законодателството и на областно ниво. Всички тези неща се случват в извънкласна дейност и трябва самите учители да се включат, а те не желаят без заплащане. Ние искаме образование и култура да вървят ръка за ръка и трябва да се помисли за уплътняване на свободното време на децата. Основен проблем е осигуряване на материална база, която да отговаря на високите изисквания на обществото. Оборудване на учебните заведения с техники и стигнем до изграждането на нормални сгради, видеонаблюдение, спортни салони и площадки. Тази база е крайно необходима за община Перник. Трябва да има конкретни проекти и мерки, които да се изпълняват в новия програмен период.

Хранимир Генчев: По отношение на образователните концерти никога не е имало проблем с организацията. Във времето, в което живеем е хубаво да има текст, който ще се прецензира с експертите. Директорите да отделят повече внимание на това децата да са ангажирани.

Лора Саркисян: Голямата тема е мотивацията на учителите.

Ангелина Танчева: Детският комплекс работи добре с различни училища и директори, но финансовото обезпечаване е лошо. Ценното е, че децата участват във всички проекти. Трябва да се помисли за допълнително обезпечаване, финансиране на събитията. Базата е построена специално за работа с деца, с прекрасни преподаватели. Но няма средства за материали, за сигурност за изграждане на система за пожарно известяване. Трябва да се предвидят и повече средства за работа с деца в извънучилищна дейност.

Елена Темелкова: Трябва да се разшири връзката на културните институции с образованието. Пример: Миналата година направихме един такъв проект – посещение от самите училища и съвместна работа.

Анна Тодорова: Една стратегия, която има ясни цели, би могла да мотивира учителите. Уверявам Ви, че колегите са мотивирани, особено когато има ясно постигнати цели.

Кирил Симеонов: За да има Стратегията тежест, трябва да се обърне внимание на оптимизацията на училищата. Това е и етап от демографския срив, социалната значимост.

Валентин Топалов: Културата е част от образованието, и винаги е полезна. Може да се помисли по темата за естетизация на околната среда, защото има потенциал, който може да се използва. Има нужда от форми към младите хора, които след гимназиална възраст да бъдат в обсега с изкуството. Липсва ни и модерен културен център и постоянна художествена галерия с аудио визуални средства, с които да се запознаят младите хора.

Лора Саркисян: Предлага тези идеи да се споделят и писмено.

Иво Иванов: Спортът и физическото възпитание са свързани. В училищата трябва да има специалисти, които да работят с деца с наднормено тегло. Това трябва да залегне в Стратегията. Тези специалисти имат специален профил, това не могат да са учителите.

Цветана Пиралкова: Пояснява, че срещата е за по-добро развитие. Събират се мненията и компетенцията на всички за изработване на Областна стратегия за развитие.

Милко Михайлов: Представител на спорта делтапланеризъм. Спорта помага в образованието. Канете ни в училищата.

Ваня Коконова: Отворени сме към всички програми, институции, ние сме проводника към всички училища. В новата Стратегия могат да се включат и дейности свързани с медийна политика, която повече да популяризира образование, култура, спорт.

Галина Асенова: Основните проблеми са в лошото състояние на спортните обекти. Необходимо е поддръжка на старите и или изграждане на нови спортни обекти.

Димитър Димитров: Предлага да се помисли за сграда – дом на спортиста, в която да се видят грамоти на спортисти и така да се запалят децата към спорта. Всяка една гилдия да има такъв дом, в който да се събират хора с идеи и така да се решават проблеми.

Ангелина Тасева: При нас има образование, опазване на природата. Провежда се “Граовска вечер” – възстановяване на граовските обичаи. Трябва да се издаде пътеводител на Пернишка област, с включени всички обекти в района. Да се направи посетителски център (например резерват “Острица”). В него да има макет, филм, свободен достъп, еко пътека. На крепостта “Кракра” също да има такъв център. На ждрелото на р.Ерма да има еко пътека, табели, да се популяризира. Да се помисли и за това как да се приобщят хора без образование.

Елена Иванова: Трябва да се обединят общините за развитието на туризма и опазването на културно- историческото наследство.

Тодорка Момчилова: Да се създаде един късно античен комплекс. В община Брезник има Храм паметник и кладенец при с.Гърло, който трябва да се социализира. Препоръчва съвместна дейност между всички институции.

Общински исторически музей Брезник

Съществува културна стратегия на община Брезник за периода 2013-2020 г., добре е тя да се включи в областната стратегия. Трябва ясно да личи връзката между образованието и културата и в това отношение музеите могат да играят много съществена роля. Например – идея за опазване на войнишки паметници с участието на деца.

Йордан Дичев: Няма разделение на трите сектора – образование, култура, спорт. Ние сме един вид обучаваща и културна институция. В България има 3600 бр. читалища, което е голямо постижение. Последни ще се затворят вратите на народните читалища. Слабото ни място е, че не сме иновационни, не развиваме нови неща и най-вече туризма. Образователните концерти са много важни.

Липсва културно предприемачество.

Владимир Русев: През лятото народните читалища стават образователен център за млади и стари. Оптимизацията – няма лошо едно училище да се затвори, но да стане звено за спорни цели. Необходим е анализ от гледна точка броя на жителите. Трябва да се върне календара на проявите и да се извлекът ползи за туризма. Перник има богато туристическо и културно наследство. Малко хора имат визия за планиране, а за това което ни боли днес. Трябва да знаем за кого го правим.

Лора Саркисян: Благодаря, че обърнахте внимание на приоритетите.

Иво Иванов: Да се създаде музей на спортиста, защото спорта в Перник има голямо развитие.

Ваня Коконова: Културата и образованието не се отнасят само за децата, а и за възрастните хора. Важно е да се приобщят хората към каузи като: да изчистим Перник, да засадим дръвче и др. ние винаги популяризираме и подпомагаме идеите на културните институции.

Елена Темелкова: Има нужда от сграда, която да е постоянна галерия.

Жечка Калинова: Появи се идеята за приоритетите и вие трябва да изберете по-важните, ефектите които търсим. Изборът на бенефициенти и целеви групи, и приоритета на територии. Да определим основните приоритети, къде са новите художници, артистите, новите неща. Ефектите да превърнем публиката в творец на изкуство, културата е хоризонтална линия, която минава пред всичко, но не само културно историческото наследство, а и новите транс гранични проекти, новите неща, които правим – тук и сега. Да намерим хармонията, да направим среща и с млади хора, които имат друго мислене и да изразят какво искат.

РЕКИЦ

Трябва да се работи за връзката между читалището и образованието. Трябва да се търси промяна на предназначението на бивши училищни сгради за целите на спорта и на културата. Трябва да свържем културния календар с целите на туризма.

Кирил Симеонов: Традицията е важна. Най-важното, за да бъде тази Стратегия осъществима като програма е да създадем условия. В 80 хиляден град няма закрит басейн, няма хижи.

Иво Иванов: Като обобщение може да се каже, че няма контрол.

Лора Саркисян: Областната стратегия за развитие е стратегия за развитие на всички институции и граждани в областта. Областна администрация е инициатор и координатор, но тя няма да изпълнява стратегията, а това е общо дело. Промяната на предназначението на бивши учебни сгради засега не е възможно поради законови ограничения, затова по-добре това да не се вписва в стратегията. Това, което може да се направи, е да се насърчи областна администрация заедно с другите администрации в България, защото проблемът с пустеещите училищни сгради е навсякъде, да работи за промяна на закона.

След изчерпване на дневния ред заседанието бе закрито в 12, 30 часа.

ПРОТОКОЛ № 3

РАБОТНА СРЕЩА НА ГРУПАТА ПО ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И ОКОЛНА СРЕДА” ОТ ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ / 05.03.2013г./

Днес, 05 март 2013г. от 14.00ч. в заседателната зала на Областна администрация Перник се проведе работна среща по изготвянето на Областна стратегия за развитие / 2014-2020г./, приоритет „Здравеопазване и околна среда.

Участваха:

1. Г-жа Цветана Пиралкова – Гл.секретар на ОА Перник;
2. Г-жа Елена Иванова – Директор АКРРДС, ОА Перник;
3. арх. Александра Бабунска- Гл.експерт ОА Перник;
4. Г-жа Иванка Василева- Гл. експерт „Регионално развитие”, ОА Перник;
5. Г-жа Изабела Борисова- Ст. експерт „Регионално развитие”, ОА Перник;
6. Г-жа Валентина Сандева- Ст. експерт „Регионално развитие”, ОА Перник;
7. инж. Борислав Драгомиров- Мл.експерт„Регионално развитие”, ОА Перник;
8. Г-жа Виолета Манолова – Експерт за връзки с обществеността, ОА Перник;
9. Г-жа Ирена Тодорова- Младши специалист НП "Старт на кариерата", ОА Перник;
10. Г-жа Жечка Калинова- Управител на Консултантска фирма „ИДЕИН”;
11. Г-жа Лора Саркисян- Експерт от Консултантска фирма „ИДЕИН”;
12. Д-р Валентина Павлова- Председател на УС на Български лекарски съюз, Перник;
13. Г-жа Мария Стоименова-Представител на БАЗП;
14. Аделина Стоянова- Експерт от РИОСВ Перник;
15. Д-р Василева- ОРБ „Р.Ангелова”, Перник;
16. Г-жа Анита Сарафска- Община Перник;
17. Г-жа Евгения Андреевска- Община Перник;
18. Галина Асенова- Общински съветник;
19. Наташа Минева- Директор БЧК, Перник;
20. Д-р Нина Стаменова- Директор на РЗИ Перник;
21. Г-жа Красимира Василева- експерт от РДСП
22. Г-н Мирослав Наумов- Фондация „ПУЛС”;
23. Г-жа Юлия Андонова – Фондация „ПУЛС”

Г-жа Цветана Пиралкова откри срещата и запозна присъстващите с работните групи, създадени за изработването на Областната стратегия за развитие, с идеята и целта на създаването им. Тя уведоми присъстващите, че до края на седмицата ще бъде създадена фейсбук група, в която да се включат и други, които не присъстват на срещите, но проявяват интерес и имат

идеи. Главният секретар на ОА представи ръководителя на консултантска фирма „ИДЕИ”, г-жа Жечка Калинова и й даде думата.

Г-жа Калинова представи екипа на „ИДЕИН” и даде думата на г-жа Лора Саркисян, експерт от консултантската фирма.

Г-жа Саркисян запозна присъстващите със стратегическите документи, засягащи здравеопазването и околната среда и даде думата на присъстващите за изказвания, мнения и предложения.

Д-р Василева от ОРБ „Рахила Ангелова” представи накратко пред аудиторията проблемите на болницата, които би било от полза за всички да залегнат в Областната стратегия за развитие:

- Стара ВиК инсталация, която се нуждае от подмяна;
- Необходимост от подмяна на асансьорната уредба;
- Необходимост от изграждане на качествен архивен център;
- Обзавеждане и апаратура за обновеното „Спешно отделение”;
- Реаномобили за транспортиране на спешни, тежкоболни;
- Да бъде подложено на по-голямо внимание детското и майчино здравеопазване;
- Запазване на редките дървесни видове в парка на болницата;
- Ремонт на автопарка и оградата на лечебното заведение;
- Изграждане на център по трудова медицина с лаборатория

Д-р Василева подчерта в края на своето изказване, че тези изброени доста „подпорващи” меки са много важни за развитие на последващи такива.

Г-жа Анита Сарафска, от община Перник, се поинтересува дали социалните услуги ще бъдат изключени от Областния план за развитие, тъй като до момента здравеопазването и социалните услуги са били разглеждани заедно. В отговор г-жа Саркисян уточни, че в никакъв случай тези услуги няма да бъдат изключени.

Д-р Валентина Павлова информира присъстващите, че Перник е един от градовете, в който, заради недоброто развитие на екологията много от децата са с тежки алергии.

Г-жа Галина Асенова предложи групите да бъдат разделени, след което тя би предпочела да се включи в групата по екология. Тя подчерта, че очаква да има подготвен базов материал, работен документ, на който да се „стъпи” при следващи срещи и обсъждания.

Г-н Мирослав Наумов, представител на Фондация „ПУЛС”, Перник изрази тревожност от факта, че след оттеглянето на Глобалния фонд, няма друга алтернатива за работа по превенция на ХИВ, СПИН и туберкулоза. Ако се преустанови работата и не се намери форма, под която превантивните дейности да продължат, ще има много заразени, както се е случило в

Румъния. В момента в България няма изработен държавен стандарт за социална услуга, която да се предоставя на тази рискова група.

РЗИ

Необходимо е специално внимание на профилактиката, на работата с рисковите групи и най-вече с ромите, при които има по-високо ниво на инфекциозни заболявания

Г-жа Красимира Василева от РДСП допълни, че профилактиката и околната среда имат много важно значение за здравето на хората. Лошото качество на живот, мизерните санитарно-битови условия са предпоставка за зарази на рискови групи и представители на ромското малцинство. Там се шири не само хепатит, но и др. заразни болести.

Освен това в областта няма база, а има много психично болни и броят им се увеличава заради прекомерния стрес, а в същото време намалява възрастта на психично болните. Белодробните заболявания и хипертонията също са се увеличили.

Д-р Василева изрази недоумение как може да няма контрол върху безпризорните кучета и чистотата на околната среда.

Г-жа Евгения Андреевска, еколог и представител на община Перник спомена, че Перник е един от най-запрашените / на 4-то място в Европа / и то при неработеща тежка промишленост. Нивото на запрашеност и серен диоксид е много високо. Запрашаването е от битов характер, особено през зимния сезон, когато хората палят печки с дърва и въглища.

Тя предложи младежките организации да бъдат поканени отделно, за да дадат свежи идеи.

Д-р Стаменова, директор на РЗИ сподели, че по данни от 30.10.2012г. в Пернишко туберкулозата е над средното ниво за страната и направи следните предложения:

1. В Областната стратегия да залегне комплекс от здравни услуги;
2. Приоритетно да се наблегне върху образованието, защото за профилактика можем да говорим с грамотни хора;
3. Да обвържем здравеопазването с демографския проблем

Г-жа Саркисян направи обобщение на засегнатите по време на дискусиата проблеми:

- застаряващо общество;
- работа с рискови групи, с определен вид заболявания;
- да се заложат мерки за по-добри постижения в областта на екологията;
- управление на отпадъците и качество на въздуха;
- ВиК сектор

Според нея трябва да се направи обективна оценка на поносимостта и да се получи добър документ, не утопичен, а финансово обезпечен.

В края на срещата г-жа Пиралкова заключи, че има енергия и потенциал да се изготви една работеща стратегия, с помощта на широк кръг специалисти от институции и граждански сектор. Тя уведоми присъстващите, че следващата работна среща е предвидена за 09 април 2013 г.

Изготвил:

Валентина Сандева

/ ст.експерт „Регионално развитие” /

ПРОТОКОЛ № 4

от работна среща “Устройство на територията и градска среда”

Днес, 06.03.2013 година, от 10:00 часа в Конферентната зала на Областна администрация Перник се проведе заседание с работна група към Областния съвет за развитие на област Перник на тема “Устройство на територията и градска среда”.

Цветана Пиралкова: Открива работната среща с едноминутно мълчание за деня на национален траур. Представя идеята на Стратегията, както и екипа на фирма “Идеин” и Областна администрация.

Лора Саркисян: Представя себе си и колегите си. Разяснява каква е йерархията на документите за регионално развитие. Кратък преглед на документацията, която все още действа.

арх. Чолева: Община Перник работи по проект за създаване на интегриран план на град Перник. Със свое решение от 2012 г. Общински съвет Перник е определил 3 /три/ типа зони: със социален характер, с висока обществена значимост /където е управлението/ и с икономическо значение. Зоните за въздействие са изпратени за одобрение в МРРБ. Засега министерството не е одобрило зоните, има проблем със социалната зона. Трябва да се определи нова зона за социално развитие. Има проблеми с установяването на нови територии. Общият устройствен план е едно добро решение. Това е доста скъпо и не знам до колко общината ще може да се справи, но се подготвя задание. Дано тази година да има развитие по този въпрос.

арх. Инка Аврамова: Участвам в срещата като перничанка. Град Перник се е развил върху някогашните ниви на хората. Преди около 70 г. е обявен за град с квартали и това го прави особен. Като архитект – проектант мога да кажа, че общия устройствен план е изработен през 1976 г., а е приет през 1985 г. Крайно време е за нов общ устройствен план. Интересите на гражданите са индивидуални, малки. Бих искала да видя повече представители на бизнеса, които не виждам да присъстват на срещата. Общата устройствена схема е трябвало да бъде създадена през 2007 г. Няма общ устройствен план на града и обща устройствена схема на землището на общината. Града се управлява на парче, с ПУП, а не с идея и визия. Основният проблем е липсата на тези планове. Няма смисъл да се прави път към технологичен парк, харчат се излишни пари без общ устройствен план

Елена Иванова: Бизнесът не е изключен. Напротив, той е от изключително значение, защото на него ще разчитаме като на основен работодател, тъй като сега използваме основно вторичния пазар на труд – чрез програми и проекти. Дадена е възможност на широк кръг

участници, но за да е възможно една такава работна група да работи ефективно, няма как участниците да бъдат повече. Представителите на бизнеса също са поканени да участват.

Лора Саркисян: Въпросите за собствеността на сградите по отношение на енергийната ефективност– пречат или не?

Росен Симеонов /общински съветник от ПП “ГЕРБ” в Общински съвет – Перник– Председател на постоянната Комисия по устройство на територията/: Интегрираният план за развитие не ни дава поглед за Областта, а само за Перник. Общият устройствен план не е променян от много години и са заложили средства за 2013 г., но бюджета така е направен, че да няма дефицит. Подкрепям казаното от арх. Чолева. Инфраструктурата – тя е добре изградена, но не е добре поддържана. Летището в Кондофрей може да се включи като карго-център за Област Перник. Автомагистралата е един голям плюс не само за града, но и за цялата Област. Друг голям проблем е, че няма инвеститори, които да финансират предприятия. Има проблем по една от зоните, но се надявам това скоро да се преодолее. Дано да се реализират различни проекти за инфраструктурата на града ни. Например, инвеститорите предпочетоха в Брезник да изградят завода за електромобили, независимо че им предложихме терени и халета в Перник.

Лора Саркисян: Един проблем, който трябва да бъде разрешен през следващите 7 години.

Румен Стефанов /”ВиК”/: Проблема с градската инфраструктура зависят от проблемите с водоснабдяването. Рударци, Драгичево, Кладница имат такъв проблем, който може да се реши с проект и да е въведен в мастерплана. Язовир “Студена” е единственият воден обект, който снабдява населението, а това не е достатъчно. Трябва да има резервоари и довеждащи водопроводи /по Програма ИСПА/. Необходим е резервоар от 16 000 кубика, за да обслужва кварталите Изток и Църква. Тези резервоари– 3 броя, струват около 10 млн. лева. Има работни проекти за тези резервоари. В момента има само един довеждащ водопровод. Генералните планове /мастерпланът/ е за ВиК на цялата Област и се изработват в момента. Очаква се да е готов до края на месец юли 2013 г. и там са се постарали да разрешат тези проблеми.

Марио Каргулев /ОУ “ПБЗН”-Перник/: Основен проблем е, че няма достатъчен брой хидранти, необходими за ефективното гасене на пожарите. Пожарните коли разполагат с вода от 2 до 8 тона. На самото произшествие трябва да има пожарен хидрант. По възможност хидрантите трябва да са надземни, за да се действа бързо.

Лора Саркисян: Свободните сгради, които пустеят трябва да се ползват за други цели.

арх. Чолева: Проблема не е само финансов. Повечето сгради са бивши училища детски градини особено по селата, които не могат по закон да им се промени предназначението за

друга, освен за образователна дейност и съответно не могат да се продадат. Трябва да има подкрепа от хората в бизнеса. От МОМН имаме писмо за такива сгради, искали сме трансформиране на собствеността, но е под определена забрана. Процедурата е тежка и мъчителна и в повечето случаи се получават откази.

Адриана Байкушева /Старши специалист “ТСУ в Община Трън/: Имаме същият проблем със сградите –без да могат да се поддържат, се рушат. Само в община Трън имаме 52 селища и навсякъде има такива сгради. Никаква инициатива не може да се предприеме. Дори и когато са отправени предложения за социални дейности, ни изискват непрекъснато допълнително документи, докато се откажем и сградите се рушат. Инициативата ни е голяма. В новия общински план предимно туризма ще бъде застъпен и особено чрез “Ждрелото”. В момента подготвяме задание за общ устройствен план.

Светлана Добрева/КСБ ОП Перник/: Има доста туристически обекти, макар че инфраструктурата е лоша и легловата база също. Трън е туристическа дестинация. Но трябва да се работи за транспортна и туристическа инфраструктура. Като цяло за Област Перник да се разработи в Стратегията. Необходимо е да се поднови легловата база и да се направят и постъпки за крепостта “Кракра” да се включи към 100-те национални туристически обекти. Държавата ще вложи в крепостта “Кракра” около 5 млн. лева, важна е и инфраструктурата дотам.

Росен Симеонов: Трябва да имаме съответната инфраструктура, за да се осъществи проекта с крепостта. Амортизираната пътна инфраструктура е основен проблем. По отношение на енергийната ефективност – новите сгради отговарят на изискванията, но има стари блокове, които е необходимо да бъдат обновени с нова дограма и топлоизолация и това ще рефлектира сериозно и върху сметките на хората – те ще се намалят значително. Има такава програма, но в една кооперация е много трудно да се обединят различните мнения. Важни проблеми са пътната инфраструктура и енергийната ефективност. Необходимо е да се изгради почивна база или хотел на “Ждрелото”. Другото само ще дойде.

Евгения Андреевска /Еколог в Община Перник/: Перник има Минен музей, който не съществува никъде, уникален парк, и цял квартал “Твърди ливади”– паметник на културата, които могат да се подобрят.

Любчо Асенов /общински съветник в Общински съвет Земен/: Основните проблеми в Община Земен са инфраструктурата – “ВиК” и пътищата. Има села, до които не може да се стигне. Имаме неповторими природни забележителности като Земенският манастир, водопад “Скакавица”. Работим за създаването на кукерски музеи в селата Габров дол и Елов дол.

Арх. Инка Аврамова: Туризмът е обслужваща сфера. Перник винаги е бил промишлен град.

Евгения Андреевска: град Перник е промишлен и е хубаво промишлеността да се развива разумно, защото града е силно запрашен и има много замърсени площи.

арх. Аврамова: Рекултивацията на терени е крайно наложителна.

инж. Цвятко Тужаров: Устройството на територията и градската среда са основни проблеми, но не мога да взема отношение в момента без предварителна подготовка. Градът ни страда от един закон, който трябва да представлява общият устройствен план на град Перник. Има хаотично строителство и много грозни сгради в Перник, които са построени незнайно защо. Тежката промишленост безвъзвратно си отиде, поради което осезателно се чувстват безработицата, немотията. Тази визия трябва се представи пред по-широк кръг от обществеността, за да има добри предложения за облика на града. По отношение на енергийната ефективност – Всеки гражданин може да участва в проекта на МРРБ за обновяване на сгради от собственици на етажна собственост. Практиката показва, че там, където има такава сграда, собствениците се грижат и за околблоковото пространство. 54% от сметките се поемат от Фонда. В Перник има малка инициативност в тази област.

Лора Саркисян: Хаотичното построяване на сградите няма как да се промени.

Олег Тодоров / Главен инженер в община Радомир/: От месец – месец и половина имаме задание за новия общ устройствен план. Община Радомир има интегриран воден проект – дано да се осъществи тази година. След това трябва да намерим начин да се справим и с уличната мрежа и осветлението. Основният проблем е лошата инфраструктура – транспортната и старите сгради /например болницата, която е опасна и се саморазрушава/. Друг проблем е с ромското население /100% безработица/, което обитава общински жилища, които разрушават и не плащат сметките си.

Лора Саркисян /Обобщение на проблемите/:

1. Липса на визия за град Перник
2. Хаос в застрояването
3. Добре изградена, но лошо поддържана инфраструктура
4. Доставка на питейна вода в отделни райони
5. Недостатъчен брой надземни хидранти
6. За развитието на Община Трън като транспортна и туристическа дестинация
7. Енергийната ефективност
8. ВиК и пътна инфраструктура в много общини
9. Нарушени и неизплатени терени

10. Лоша инфраструктура в Община Радомир – улична мрежа и сгради
11. В Перник има много зелени площи, които не се поддържат. Община Перник е една от малкото общини в България, която няма наредба за зелените системи.
12. Перник е един от най-запазените градове.

Следващата среща на работната група ще се проведе на 10.04.2013 г. от 10:00 ч. в Заседателната зала на Областна администрация Перник.

ПРОТОКОЛ № 5

от среща на работна група „Енергетика и инфраструктура”
за изготвяне на ОСР, 06.03.2013г.

Днес, 06.03.2013г. от 14.00ч. в Заседателната зала на Областна администрация Перник се проведе работна среща на представители на консултантска фирма „Идеин” ЕООД с представители на институции, пряко заинтересовани от развитието на енергетиката и инфраструктурата на територията на Област Перник.

Срещата се проведе при следния дневен ред:

1. Кратко представяне/анонси на действащите в Областта стратегически документи или приоритети в сферата на здравеопазването и околната среда:
Областна стратегия за развитие на област Перник

2. Дискусия на теми:

- Основни проблеми на областта в сферата на енергетиката и инфраструктурата, транспорта и телекомуникациите
- Възобновяемите източници на енергия – за и против, предпоставки за развитие в областта, нов бизнес или невъзможно решение
- Изграждането на нови и поддържане на съществуващи трасета и съоръжения в електропреносната мрежа
- Поддържане, рехабилитация и ремонт на пътната мрежа или изграждане на нова – кои пътища да се приемат за приоритетни
- Състояние на обществения транспорт и необходимост от развитие
- Достъп до интернет
- Обсъждане на идейни проекти

3. Разни

Заседанието бе открито от г-жа Цветана Пиралкова – Главен секретар, която запозна присъстващите с идеята за съставяне на Областната стратегия за развитие (ОСР) чрез провеждане на срещи с работни групи, разделени в зависимост от отрасъла в който се развиват. Представи членовете на фирма „Идеин” и даде думата на Лора Саркасян – представител на „ИДЕИН”.

Лора Саркасян – Плановите за развитие са със 7-годишен период на планиране (2014-2020г.) и са национални, регионални, областни и общински. ОСР трябва да е готова в края на

юни 3013г., като съставянето ѝ е колективен творчески процес на експертите от всички направления.

инж. Ема Михайлова – уточни визията за град Перник. Все още не е одобрен Интегрирания план за възстановяване и развитие на Перник. В този План за регионално развитие могат да се включат всички клонове на инженерната инфраструктура – пътищата с в лошо състояние, ВиК мрежата е стара и амортизирана и т.н. Подобряване на условията на живот от гледна точка на инфраструктура, ВиК, ремонти на сгради от образователната инфраструктура, в т.ч. и енергоспестяващи мерки в социалната зона, рехабилитация на жилища и пътища, изграждане на европейските транспортни коридори, газификация на възможно най-много населени места. В икономическата зона е предвидено само подобряване на инфраструктурата. В зоната с предимно обществен характер са предвидени енергоспестяващи мерки и подобряване на жизнената среда, изграждане на пътни настилки. Започнала е и газификацията в Перник и също следва да се има в предвид в Интегрирания план и да се изведе като приоритет в ОСР, тъй като ще намали замърсяването в Перник особено с прахови частици от битовия сектор, което сега надвишава нормите. Предвижда се газификация и на битовия сектор, но все още не са направени разработки в тази насока в Интегрирания план. Особено увеличено е замърсяването със серен диоксид и др. вредни емисии от горивото на автомобилите. Обществените сгради, училищата, болниците също замърсяват въздуха. Затова е наложително и битовия сектор да се газифицира.

Главен архитект на Перник

Необходимо е в областната стратегия да се застъпят всички аспекти на инженерната инфраструктура. На първо място сред проблемите на областта е водоснабдяването.

инж. Камен Каменов - Необходимо е да имаме водоизточници, за да имаме население. Дебитите на каптажите са спаднали страшно много. С 50% е спаднало и нивото на единственият ни водоизточник на питейна вода - язовир “Студена”.

Водоснабдяването е приоритет:

- поради остарялата водопроводна мрежа загубите от питейна вода надхвърлят 70-80%;
- основната част от водоснабдителната мрежа е изградена през 60-те години
- необходимо е да изградим нова, но също така трябва да знаем, че поддръжката ѝ ще ни струва много скъпо
- резервоарите и хидротехническите съоръжения са стари и неефективни;
- водоизточника на гр.Перник е само един и се нуждае от ремонт и почистване, а за целта е нужно да се източни – невъзможно! Освен това, количеството вода, което се влива в язовир “Студена” намалява с всяка година - завирен е от 1953 г. Количеството вода, което е влизало в него било 63-68 млн. куб. м., а в момента - 30-35 млн. вода.
- Има селища, които имат вода само два дни в седмицата;
- Има села, в които няма канализации;

- Би могло да се планират 40% рехабилитация на водната инфраструктура и намаляване на загубите с 30-40%;
- През новия програмен период следва да се планира изграждането на пречиствателни станции в по-големи населени места;
- Вече нямаме промишленост, а населението употребява вода с огромни икономии;
- За да се работи по тези проблеми са нужни много средства, което ще завиши цената до крайния потребител и в един момент ще се окажем в ситуацията на сегашните енергоразпределителни дружества.

инж. Александър Рангелов – Подобряването на инфраструктурата допринася за облекчаване на трафика и намаляване на пътнотранспортните произшествия. Сравни броя на произшествията преди и след изграждането на автомагистралата. След изграждането ѝ, броят на ПТП през направление “Драгичево - Владая” е намален. Намален е и е облекчен трафика през път I-1. Кръстовището на Драгичево бе изключително конфликтна точка.

Татяна Байкушева – В община Трън е одобрен проекта за ПСОВ и има възможност за развитие на туризма, но при сегашното състояние на транспортната и ВиК инфраструктура, това ще е много трудна задача. В Трън са монтирани и противопожарни хидранти на 150 м разстояние, съгласно нормативните изисквания. Подобрена и рехабилитирана е и част от пътната инфраструктура. Продължава и рехабилитацията и на други участъци.

Камара на инженерите

Лошо състояние на пътната мрежа в областта – по-лошо от средното за страната

Цветелин Петров – Каквито и планове и стратегии да се правят за в бъдеще, те трябва да се съгласуват с всички институции, защото в момента нещата се правят хаотично – първо се прави рехабилитация на даден път, след известно време същия този път се разкопава за да се подменят тръби или нещо друго. Няма съгласуваност между институциите при ремонти на различен тип инфраструктури. В момента се изготвя идеен проект за изграждане на транспортна връзка Голямо Бучино-Люлин. Състоянието на пътната мрежа е по-лошо от средното за страната, но би могло да се постигне ефективност при рехабилитацията при едновременно, общо проектиране на пътищата и координация между институциите.

инж. Калин Рангелов - “ВиК” - специалист, Председател на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране /КИИП/. Необходимо е проектите да се съгласуват и градират. Имаме огромни загуби на вода. Всичко трябва да бъде обезпечено с проекти, а общините не залагат средства за проектиране в бюджетите си. Получава се дъмпинг на цените за проектиране и съответно изготвяне на лошокачествени проекти от проектантите. Необходимо е да се знаят и сроковете в по-далечното бъдеще и да е съгласувана нормативната база.

Съгласувателните и лицензионните режими ни спъват, нямаме нужда от толкова лицензионни режими. Необходима е промяна в нормативната база и особено в ЗУТ, като бихме могли в ОСР да заложим лобиране за тази промяна. Камарата на инженерите е внесла предложения за изменение и допълнения в ЗУТ от следващото Народно събрание.

Тотка Златкова - топлотехник в Община Перник- Вече е факт Законът за забрана на въздушните мрежи, а общините нямат пари за финансиране на подземни мрежи. Предлага да се изградят съвместно такива мрежи от общините и/ или интернет -компаниите. Енерговъзобновяемите източници - “за” и “против” - “да” като бизнес и опазване на околната среда и “не” като цени на услуги.

Емил Стефанов - представител на НКЖИ - по отношение на жп инфраструктурата е предвидено реализирането на проекти до 2020 г. и след тези ремонти и подновяване се очаква подобряване на качеството на жп транспорта. Няма терен за изграждане на двойна линия. През Владая е необходим тунел. Налице е стара, забравена линия с дължина 10 км, идеята е де се подобри транспорта до “Метал”, трасето го има, но релсите са откраднати, претопени.

Марио Картулев - представител на ОУ “ПБЗН” Перник - постави проблема за липсата на достатъчно пожарни хидранти по населените места, необходими за ефективното гасене на пожари, с изключение на Община Трън, в която са поставени съгласно нормативните изисквания през 150 м разстояние.

Всеобщото мнение на участващите в срещата е, че жп транспорта като най-екологичен, трябва да се лансира. Тролейбусният транспорт е също екологичен и социален, но автопаркът е остарял и няма средства за подновяването му. Необходимо е изграждането на интегриран градски транспорт. Община Перник ще кандидатства по този проект с цел да бъде извършен качествен технологичен ремонт на съществуващата транспортна мрежа/ инфраструктура. .

Изградена е вече и голяма част от мрежата и за битовата газификация. Необходимо е да бъде обхванат и частния сектор, където не е топлофициран. Топлопреносната мрежа в Перник не е в добро състояние, въпреки че преди години са отпускани средства от Световната банка за подмяна на голяма част от топлопреносната мрежа. От голямо значение за бъдещото развитие на Област Перник са и инженерната и подземна инфраструктура и подмяната и поддръжката им следва да бъдат включени в приоритетите на новата ОСР. Перник е вероятно най-топлофицираният град, но има необходимост от поддръжка на мрежата.

От голямо значение като външен фактор на влияние е и фирмената задлъжнялост.

По отношение на енергийната ефективност е необходимо пълното обследване на покриви, сгради, а не само изграждането на топлоизолации. Стартира кампанията на МРРБ “Обновяване на българските домове” - Програмата е много добра, но за съжаление от града са подадени само 3 /три/ заявки от малки блокчета с по 5-6 души обитатели. Причините са много – необходимо е всички семейства да решават заедно проблемите, необходимо е да се осигури половината от необходимата сума, необходима е друг вид финансова дисциплина, за която повечето хора нямат умения.

Сградните канални отклонения са в много лошо състояние и тази отпадна вода се пропиства в почвата и това особено след земетресението и вторичните трусове води до напукване и/или накланяне настрани на старите сгради с предимно застаряващо население. От гледна точка на екологията и несигурността на сградите, същите впоследствие стават и експлоатационно негодни. Общото ниво на подпочвените води се е вдигнало. Не без значение за влошаването на проблемите са и минните изработки, които имат негативно влияние върху сградния фонд.

Една от темите на бъдещата областна стратегия трябва да бъде интегрираният градски транспорт в Перник.

Предвидено е заключителната среща на тази работна група да бъде проведена на 10 /десети/ април /сряда/ от 14,00 ч. в Заседателната зала на Областна администрация /ОА/ Перник.

ПРОТОКОЛ № 6

от работна среща “Регионални политики, управление и административен капацитет”

Днес, 07.03.2013 година, от 10:00 часа в Конферентната зала на Областна администрация Перник се проведе заседание с работна група към Областния съвет за развитие на област Перник на тема “Регионални политики, управление и административен капацитет”.

Елена Иванова: Представя планирането като цяло и основните аспекти по изготвянето на новата Областна стратегия за развитие за периода 2014 – 2020 година.

Лора Саркисян: Представя бъдещата програма “Добро управление”, като акцент на срещата. Предлага темата за мониторинга. Сътрудничеството между общини извън областите, в които това е законово регламентирано – например, създаването на регионално депо за отпадъци), между Областна администрация и Общинските администрации, между граждански институции, между бизнеса и администрациите (от страна на бизнеса никога няма участие във форуми), между образователни институции на различни нива и институции (също не е лесно общуването с образователните институции). Сътрудничество без Държавата да го налага, без да е регламентирано законово, да е доброволно и осъзнато. Не говорим за нормативно установените задължения. Може да се използват различни форми за сътрудничество: обществен съвет, консултативен съвет, форум, най-различни механизми, включително и фейсбук и др. социални мрежи. Администрациите следва да са резултатно ориентирани. Необходимо е интелигентно

регулиране, подобряване на взаимодействието и координацията. Продължава по-нататъшната децентрализация и реорганизация на териториалните структури и на централната администрация. Прилагане на политики за развитие на човешките ресурси. Насърчаване на участието на гражданското общество в управлението в различни аспекти. Необходимо е подобряване на процеса на провеждане на обществени консултации – това, което ние правим в момента, но този процес е двустранен. Ако има добри идеи ще се намери и финансиране.

Елена Цолова: До края на 2013 г. пред цялата общественост в Област Перник да бъдат представени новите оперативни програми. Има 42 събития по темата за подпомагане разработването на проектите през новия програмен период. Запознаване с аспектите на новите програми.

Лора Саркисян: Най-лесният лост за сътрудничество е съвместният проект /особено инфраструктурен/, но биха могли да се реализират и дейности по “меките мерки”. Необходима е обаче инициатива за това. За следващата среща – конкретни механизми за мониторинг и формулиране на приоритети.

Представяне на основните теми в досегашните работни групи.

ПРОТОКОЛ № 7

от работна среща с представители на бизнеса

Днес, 20.03.2013 година, от 11:00 часа в Конферентната зала на Областна администрация Перник се проведе заседание с работна група, с представители на бизнеса.

Радослав Йорданов: приветства присъстващите и открива срещата. Много важна е координацията между областите, общините и бизнеса. Важно е отношението към неправителствените организации. Пресечна точка на днешната среща е Областната стратегия за развитие за периода 2014 – 2020 г.

Най-голямо предизвикателство за област Перник ще се окаже летището в Кондофрей, на което се надяваме до края на годината да кацат самолети категория “С”.

Ще се увеличат приходите за земеделското финансиране и ще се отделят повече пари за земеделието.

Голям проблем е инфраструктурата. 250 милиона бяха заложили за рехабилитация на пътя София – Гюешево, но за съжаление не се осъществи.

Благодарение на Вас успяваме да задържим нарастването на безработицата в областта. Винаги сме се стремили да подкрепяме бизнеса в Перник.

Елена Иванова: Разяснява целта на срещата. Представя срещите, които са

проведени досега с различните работни групи, които са начални. Европейския съюз въведе седем годишен период за отчитане, затова и нашата стратегия е за седем години. Важен в случая е Регионалният план за развитие на Югозападен район, но Областната стратегия за развитие предполага по-широка рамка за развитие и да залегнат най-важните приоритети и проблеми.

Радослав Йорданов: В Радомир има голям проект – 80-90 милиона за воден проект, който предстои да се случи и в Перник.

Елена Иванова: На предишните срещи за образованието се отчете, че образованието трябва да се съобрази с Вашите изисквания. Вие можете да давате идеи и мнения във всички области на работните групи.

Радослав Йорданов: Радомир вече няма да е бенефициент по оперативни програми за регионално развитие, а ще работи само по програми за “Селските Райони”. МИГ-овете, тези на Брезник и Радомир, тръгнаха да работят.

Людмил Александров: според мен една стратегия не трябва да се ангажира с много неща, а да има само няколко приоритета. Аз искам да обърна внимание на местните данъци и такси, депонирането на отпадъците. От 700 хиляди ние ги свалихме на 350 хиляди, но това е убийствено. Защо събирането на отпадъци се предостави на частни фирми.

Димитър Живков: Трябва да има контрол. Не е важно частна или държавна е фирмата.

Радослав Йорданов: Според мен общините трябва да извършват административни, а не търговски услуги.

Людмил Александров: Една стратегия трябва да създава условия и да намаляваме разходите за общините, местните данъци и такси са част от инвестиционния климат. Областна администрация, чрез своите депутати, може да подпомогне за създаване на законодателна дисциплина за публично частно партньорство.

В страната има градове без пречиствателни станции, а в Радомир ще има две.

Радослав Йорданов: Виждам следващия програмен период като повече пари за селскостопанската политика. Досега субсидираните са 30%, а сега ще са 60%. Това дава устойчивост. По селските програми бизнес не можем да правим.

Местните фирми, летището, два водни цикъла – това е заложено за следващите години. Летището е частно, инвеститорите са чуждестранни и е на три етапа. Очаква се 1000 броя персонал и много поддържащи фирми. Разчита се два милиона пасажери да кацат.

Димитър Живков: Дано всичко това да се случи. Стратегията ни трябва да е ние да сме изпълнители, а не подизпълнители.

Радослав Йорданов: Трябва да се събираме по-често и да излагаме тези идеи.

Димитър Живков: Бизнеса да е ръка за ръка с политиките. Важно е и да се събираме.

Людмил Александров: Аз не знам защо вече не се събираме. Бизнеса и политиките да не са ръка за ръка, а да работят в една посока. Ако бизнеса е съдействал на политическа сила, естествено е бизнеса да търси ползи от това.

Антон Костадинов: Смисълът на тези срещи е да ни чуе властта, а през последните години нямаше чуваемост.

Ако искаме европейско законодателство, не би трябвало да бързаме със срокове, защото са свързани с разходи.

“Идеин” ООД: Ние като нова страна членка на Европейския съюз прекалено много се съгласяваме.

Представя себе си и фирмата.

Ние в България бъркаме политика и партийна система. Политиките трябва да бъдат направени съвместно с бизнеса. Да посочим конкретни проблеми и да ги обсъдим. На предишните срещи всички питаха къде е бизнеса.

Антон Костадинов: Когато говорим за стратегия говорим за програмен период, а последните четири години се получи вакуум. Нас ни интересува какво ще се случи утре. Когато вярваме в утрешния ден тогава ще правим стратегия за години напред.

“Идеин” ООД: Имаме определена рамка на бюджета. Европейския съюз ни дава препоръки, а ние трябва да защитим своите позиции.

Людмил Александров: Една стратегия не е свързана само с пари, но ако започне да се политизира, какво ще правим. Да е по-далеч от политическите партии и да е обединяваща, да дава насоки, да има приемственост. След като се изготви тази стратегия, трябва да се съгласува с бизнеса. Линията на потреблението е много важна.

Димитър Живков: Да се дават пари в програми, които дават блага и се развиват. Предлагам да гледаме само област Перник.

Елена Иванова: Разяснение за планирането и изготвянето на стратегията.

Людмил Александров: Къде са големите фирми, къде е Мината, Стомана, ние сме дежурното присъствие.

“Идеин” ООД: А къде са малките и средни фирми?

Антон Костадинов: Няма ги. Те просто изчезнаха като структури. Имаше десет, от които са останали две – три, а трябваше да са сто.

Димитър Живков: Проблемите в областта са и проблемите в общините. Пътната мрежа и ВиК инсталацията са проблемни. Казва се, че няма пари за пътна инфраструктура, ще се финансират ли тези неща.

Елена Иванова: Относно инфраструктурата, на една от работните групи е поставен този проблем. За днешната среща бяха поканени около петдесет фирми, но не дойдоха.

Радослав Йорданов: Закрива заседанието в 12, 15 часа.

ПРОТОКОЛ № 8

от работна среща “Икономика и пазар на труда”

Днес, 08.04.2013 година, от 15:00 часа в Конферентната зала на Областна администрация Перник се проведе заседание на експертна работна група “Икономика и пазар на труда” към Областния съвет за развитие на област Перник.

На срещата присъстваха:

1. Даниела Младенова – Началник отдел, Община Радомир
2. Иван Бъчваров – Зам. кмет на община Брезник
3. Евгения Такова – Директор Д „УТОСИП”, Община Трън
4. Милена Кирилова – Гл. Специалист Хуманитарни дейности и връзки с обществеността, Община Ковачевци
5. Симеон Илиев – Изпълнителен директор на Областен бизнес инкубатор гр. Перник и член на УС на БАРДА
6. Йорданка Александрова – Директор на ОД на ДФ „Земеделие”
7. Николай Петров – Началник служба ДПК в РСПБЗН – Перник
8. Красимира Василева – Гл. експерт РДСП – Перник
9. Людмила Милева – Гл. експерт Дирекция „Бюро по труда” Перник
10. Сашка Станимирова – Мл. експерт НССЗ–ТОО Перник

11. Марина Павлова – Perniknews.com
12. Елена Иванова – Директор АКРРДС, Областна администрация Перник
13. арх. Александра Бабунска – Гл. експерт, Областна администрация Перник
14. Иванка Василева - Гл. експерт, Областна администрация Перник
15. Изабела Борисова – Ст. Експерт, Областна администрация Перник
16. инж. Борислав Драгомиров – Мл. експерт, Областна администрация Перник
17. Ирена Тодорова – Мл. експерт, Областна администрация Перник
18. Жечка Калинова – управител на фирма „Идеин”
19. Илиян Опрев – „Идеин”

Срещата бе открита от Елена Иванова - Директор АКРРДС, Областна администрация Перник. Тя даде думата на представителите на фирма „Идеин” да запознаят присъстващите с разработените от тях анализи, които ще бъдат част от Областната стратегия за развитие на област Перник.

Г-жа Жечка Калинова приветства присъстващите и припомни какъв е бил хода на събитията по изготвянето на Стратегията, както и с това какво е направено от първите срещи на експертните групи до този момент. Тя направи уточнението, че в данните, които са получили е имало доста неструктурирана информация, след което представи анализ на получените статистически данни, включващ:

- **Демографски анализ** – показатели като гъстота на населението по общини, индекс на движението на населението през последните години и възрастовата структура на населението
- **Икономически анализ и пазар на труда** – брутен вътрешен продукт на човек от населението, разпределение на дяловете на секторите на икономическа дейност и на заетостта в тях, издадените разрешителни за строеж като мерител за икономическата активност и доверието в развитието на икономиката, преките чуждестранни инвестиции, анализ на работните места и на безработицата, заплащането и процента на хората в риск от бедност или социално изключване, както и структурата на населението по образователна степен

При представянето на горепосочените данни представителите на фирма „Идеин” направиха следните изводи:

- При една част от представените показатели изменението на стойностите в област Перник през последните години следва тенденциите на движение на средните за страната данни *(с по-неблагоприятни от средните са показателите, отнасящи се до индекс на населението, възрастова структура и застаряващо население; по-добри показатели от средните за страната се отчитат при издадените разрешителни за строеж и нивото на безработица според броя на регистрираните в бюрото по труда).*

- В много от посочените данни, обаче, Област Перник отчита стойности значително по-неблагоприятни от средните за страната (*гъстота на населението, средна брутна годишна работна заплата, процент от населението в риск от бедност и социално изключване, в пъти по-малко от средното за страната са и заетите в секторите на образованието, културата, спорта и научните изследвания, по-нисък е и дяла на завършилите висше образование от този за страната*).
- Относителният дял индустрията е традиционно висок, а финансовата криза оказва най-силно влияние именно върху нея. Това, заедно с липсата на добре изразена диверсификация на икономиката и намаляването на индустрията като относителен дял през последните години, е довело до срив на показатели като БВП, който съпоставен със средния за страната е драстично намалял.
- Средния нетен приход от дейността на компаниите е намалял, малките и средните предприятия ги няма, останали са предимно големите, а това влияе силно и на пазара на труда.
- Дългосрочните инвестиции са повече за разлика от краткосрочните, което обяснява разликата в тенденциите на областно и на национално ниво, което се наблюдава.
- Забелязват се силни интрарегионални различия между общините в областта във всички сектори, което прави много от набелязаните проблеми още по-големи за малките общини.
- Данните от статистическото проучване сочат сравнително нисък процент на безработица спрямо средния за страната, но същевременно и значително по-ниско средно годишно заплащане и БВП на човек от населението. Това е ясен индикатор, че работните места не са качествени и са с ниска добавена стойност. Една от посоките, към които се целят на европейско ниво е създаването на повече и по-добри работни места. Това означава, че е необходимо преструктуриране не само на броя, но и на типа на създаваните работни места.
- Наблюдава се тенденция на устойчивост на негативните процеси.
- Ниско е нивото на реинвестиции в дълготрайни материални активи.
- Един от основните проблеми е първоначалното финансиране на спечелените проекти по европейски програми и фондове. Над 60-70% от спечелените проекти са прекратени.
- Необходимо е създаването на нагласа за инвестиране и то в посока дългосрочни инвестиции в производство.
- Върху икономиката на страната влияят и множество фактори от глобално естество като изнасянето на производството на много европейски фирми извън Европейския съюз.
- Данните, които са изложени, са на базата на официалните резултати, представени от Националния статистически институт. Реално сивата икономика и работещите в

София по неофициални данни около 20 000 души оказват своя ефект върху реалните показатели.

- Един от големите проблеми е и проблемът с дългосрочно безработните, които губят шансове за реинтеграция в обществото.
- Влиянието на близостта до София е отчетена като основен фактор за бъдещото развитие. Съществуват две основни парадигми за развитието на областта – към по-добро интегриране със София или към постигане на по-голяма самостоятелност на областта.
- Ниското качество на живот в областта, обезлюдяването и негативните ефекти на близостта до София, бяха посочени като едни от основните проблеми на региона.
- Иновации и енергия – едни от основните акценти на европейските стратегически документи. Икономиката през следващия програмен период трябва да е насочена към чисти и „умни“ производства, а енергетиката – към създаването на 100% независими енергийни територии.
- Екологично чистите региони в по-отдалечението от областния център части могат да бъдат използвани за биологично чисти производства.
- Много от причините, които възпрепятстват по един или по друг начин развитието на региона, са предопределени от законови и нормативни документи на национално ниво.

От фирма „Идеин“ обясниха колко е важна достоверността на информацията за извеждане на точни изводи и акцентираща върху това, че особено в моменит на криза, данните от всяка година са важни за формиране на правилните изводи. Последва представяне на SWOT анализ и първоначално изведени приоритети за развитие на потенциала за конкурентноспособна областна икономика, модернизиране на инфраструктурата в подкрепа на икономическото съживяване и подобряване на качеството на живот и създаване на уникална туристическа запазена марка на областно ниво.

В последвалата дискусия се откриха няколко различни гледни точки и предложения:

Г-н Симеон Илиев: Областните стратегии на Перник и на София трябва да се разработват в сътрудничество, защото много от производства и дейностите, които „задръстват“ столицата, могат да бъдат изнесени към област Перник.

Г-жа Елена Иванова зададе няколко въпроса за дискусия към присъстващите. Тя ги попита дали според тях е възможно сами, без влиянието на София, да се справим с проблемите и да се развиваме като самостоятелна област. Въпросът бе приет по-скоро като риторичен и присъстващите изразиха виждането си, че София трябва да бъде отчетена като важен фактор и

нейното силно въздействие да бъде отчетено и да се работи в посока на сътрудничество. Другата тема, която тя постави, е това дали е възможно децентрализиране и в рамките на областта като се изнасят производства в периферията и малките общини.

Г-жа Красимира Василева се включи в така поставената дискусия като защити тезата, че такава децентрализация е труден процес поради много фактори – работна ръка, комуникационна обезпеченост и т.н. Тя даде пример с идеята за създаване на център за хора с психологични проблеми, като според нея, такива обекти трябва да се създават в близост до квалифицираната работна сила, която трябва да работи в тях, а това са големите градове. „Няма ресурс за такова преместване. Задължително ако се създаде такъв център, той трябва да е в Перник.“, добави тя.

Представителите на фирма „Идеин“ изведоха още няколко акцента като необходимостта от добро покритие и достъп до интернет в малките общини, индустриалната и миньорска история на града като предпоставка за развитие, необходимостта от туристически маркетинг и интегриране на туристически продукти за развитие на туризма, биоземеделието като възможност за развитие в екологично чистите райони и възможностите, които се разкриват пред бизнеса, свързани с гъвкавото работно място и време, което може да се използва като предимство за привличане на свободнонаемни специалисти в областта. Те закриха срещата, като приканиха отново присъстващите да изпращат материали и предложения до края на април и помолиха да бъдат осведомявани в случаи на констатиране на разминавания и грешки в информацията, подадена от статистическия институт.

ПРОТОКОЛ № 9

от работна среща “Икономика и пазар на труда”

Днес, 09.04.2013 година, от 10:00 часа в Малкия салон на Дворец на културата Перник се проведе заседание на експертна работна група по въпросите “Образование, култура и спорт” към Областния съвет за развитие на област Перник, подпомагаща работата по изготвяне на Областната стратегия за развитие на област Перник 2014-2020г..

На срещата присъстваха:

1. Любка Димитрова - Община Радомир
2. Любомир Цветков - зам. кмет Община Ковачевци
3. Валентина Андреева - Община Ковачевци
4. Зорница Вангелова - РЕКИЦ Перник
5. Маргарита Бадгувичка - ОУ ПБЗН Перник
6. Кръстинка Апостолова - Председател на туристическо дружество „Васил Апостолов”
7. Йордан Дичев - Народно читалище „Елин Пелин”
8. Станислава Георгиева - Държавен архив – Перник
9. Валентин Топалов - Председател на СБХ Перник
10. Анна Тодорова - Регионален инспекторат по образованието Перник
11. Ралица Гьорева - Началник отдел в Регионален инспекторат по образованието Перник
12. Елена Темелкова – Директор Художествена галерия Перник
13. Мариан Дянков – Директор “SOS” Детски селища Дрен
14. Соня Станчева, Ръководител направление „Културни дейности” в ОК „Дворец на културата”
15. Валентина Методиева, ОДК Перник
16. Веселин Георгиев, Клуб по делта и парапланеризъм
17. Димитър Пенев – Клуб по конен спорт „Давид”
18. Симеон Мильов – Общински исторически музей Брезник
19. Венцислава Крумова – Регионален исторически музей Перник
20. Елена Иванова – Директор АКРРДС, Областна администрация Перник
21. арх. Александра Бабунска – Гл. експерт, Областна администрация Перник
22. Иванка Василева - Гл. експерт, Областна администрация Перник
23. Изабела Борисова – Ст. Експерт, Областна администрация Перник
24. инж. Борислав Драгомиров – Мл. експерт, Областна администрация Перник
25. Ирена Тодорова – Мл. експерт, Областна администрация Перник
26. Жечка Калинова – управител на фирма „Идеин”
27. Илиян Опрев – „Идеин”

Срещата бе открита от Елена Иванова - Директор АКРРДС, Областна администрация Перник. Тя приветства присъстващите като благодари за активното им участие и за изпратените данни и предложения, след което напомни, че Стратегията трябва да бъде готова до 30 юни и даде думата на представителите на фирма „Идеин“ да запознаят присъстващите с разработените от тях анализи, които предстои да бъдат част от Областната стратегия за развитие на област Перник.

Г-жа Жечка Калинова приветства присъстващите и обясни, че ще представят наличната информация, която са събрали и която са се опитали да обобщят. Тя направи уточнението, че данните, които предстои да бъдат представени са по данни на Националния статистически институт и отчитат годините до 2011г и че Националния статистически институт не поддържа база данни за културата, затова са получили и много малка информация. Те направиха кратко резюме на това, което предстои да бъде представено – демографска характеристика и икономическо състояние на областта, образование и култура. Също така поясниха, че спортът не е включен само на този етап, тъй като данните са получени по-късно, но че ще бъде включен впоследствие.

Преди да представят основните данни и анализи, обект на тематичната насоченост на групата, представителите на „Идеин“ запознаха присъстващите с общата картина на населението и икономиката в областта.

Демография:

- големи интрарегионални разлики в разпределението на населението в рамките на областта, обезлюдяване на периферните зони
- възрастова структура – застаряващо население, намаляване на броя на хората в активна възраст

Икономически анализ и пазар на труда:

- срив на икономическите показатели;
- секторно разпределение на работната ръка – в образованието, културата, спорта и развлеченията са заети по-малко от 1% от заетите в областта, което е в пъти по-малко от средния за страната процент;
- нивото на безработицата е по-ниско от средното за страната, но въпреки това показателя на средната брутна годишна работна заплата е много по-нисък от средния за страната. Това означава, че съществуващите работни места са с ниска добавена стойност, съществува заетост предимно в сектори изискващи неквалифициран или нискоквалифициран труд;
- голяма част от населението (над 62%) е в риск от бедност и социално изключване

След така представената въвеждаща част, г-жа Калинова обърна внимание на присъстващите, че демографското състояние и икономическото развитие са едни от най-важните фактори, определящи състоянието на сферите на образованието, културата и спорта, след което продължи с представянето на данните като направи някои изводи и обобщения.

Образование:

- **Образователна степен.** Образователната степен на населението в областта не се различава съществено от средните за страната стойности. Процентът на висшистите е по-малък, за сметка на завършилите средно образование. Положително е че процентът на хората с образование по-ниско от средно са по-малко от тези за страната. По-нисък е и процентът на хората, които въобще не са посещавали училище.
- **Детски градини.** Наблюдава се добра обезпеченост с детски градини в областта. Наличните места в детските градини в областта покриват почти на 100% необходимостта от такива. В малките общини се наблюдава наличие на повече места от деца, които ги посещават. (*В представените данни бяха открити разминавания в броя на педагозите*).
- **Средни и основни училища.** Съсредоточени са предимно в областния център; общият брой на завършилите професионални гимназии е по-висок от тези, завършили средно образование. (При представянето на статистическите данни за броя на учителите бяха открити сериозни разминавания от няколко от присъстващите на срещата.)
- **Висше образование.** В областта от 2010г. има един университет.

Култура:

Бяха представени статистическите данни за културните институции в областта:

- **Театри;**
- **Музеи;**
- **Библиотеки и архиви;**
- **Читалища;**
- **Галерии**

Бяха забелязани разминавания в статистическите данни.

Любка Димитрова, Община Радомир: „По отношение на педагозите аз не съм съгласна с данните, които имате. В Радомир във всяка група в детската градина работят по няколко педагози и то дипломирани магистри. Трябва да се направи проверка на данните от НСИ. „

Румяна Гьорева, РИО - Перник: „На територията на област Перник има 44 училища. В Брезник има професионална гимназия, в Радомир също има разминавания с тези данни. Учителите на територията на областта са поне два пъти повече. В Ковачевци има едно единствено училище с 12 деца и 6-7 учители. Направете запитване до инспектората и ще ви изпратим актуалните данни.”

Соня Станчева, Зам. директор на ОКДК: „Относно културата - не се отчитат парите от театъра, защото салона беше изгорял. Представленията се провеждаха в Обединения детски комплекс. Стратегия се прави по друг начин: по-добра информация, статистика. Трябваше да вземете данните от общините и да правим обсъждане върху новите база данни, за да заложим приоритетите. Трябва да се знае, че изчезват културни институции.” Тя добави, че са пропуснати да бъдат отбелязани и двата младежки дома на територията на град Перник, Обединения детски комплекс, както и че има пропуски в представените данни за Трън и Радомир. Тя изрази и мнение, че според нея е редно Областната администрация да поддържа регистър с културните институции на територията на областта.

Жечка Калинова, управител на „Идеин” ООД се съгласи, че има разминавания, породени от некоректни данни, които ще бъдат отстранени. Тя допълни, че тези срещи са много важни, за да могат на по-ранен етап могат да бъдат отстранявани подобни неточности. Също така поясни, че идеята на тази среща е да се формира стратегическата рамка за развитието на областта.

Симеон Мильов, Исторически музей - Брезник: „Какво значи “трябва” и “да се”? Не ползвайте тези думи като идея за нещо. Как да се осигури? Какво от това ще се случи? От кого „трябва”? Нови културни продукти? – това се прави непрекъснато.” Той също така изрази мнение, че изпълнението на Стратегията трябва да се осигури от Областната администрация.

фирма “ИДЕИН”: „Логиката на разработване на стратегическите документи е следната – Регионален план, Областната стратегия и после Общинските планове. Изпълнението на стратегията няма да го направи Областна администрация Перник. Областната стратегия не се финансира, тя няма финансови измерения. Областната стратегия задава рамките и насоките и отчита индикаторите за изпълнение на общинските планове.”

Симеон Мильов, Исторически музей - Брезник: „Нещо ми се губи. Разработваме стратегически цели и нищо повече. Как да се реализират? Какви са ни приоритетите? Във всяка община има съвети и ако те не направят това пожелателно нищо няма да се случи. Винаги съм присъствал на разработване на Областни стратегии и нищо.”

Венцислава Крумова, Регионален исторически музей - Перник: „Просто един стратегически документ не е достатъчен. Необходимо е да има работещи и активни

организации.” Тя изрази несъгласието си със статистическите данни, и изрази мнение, че съществува достатъчна културна инфраструктура, която като качество трябва да се подобри. Добави и че на този етап не е видна каква ще е стратегията за разрешаването на проблемите.

„Областта трябва да знае какви са потребностите на общините, да им помага, да коригира действията им, да координира и насочва. Областта трябва да заложи да се запазят училищата в Трън, Кладница.

Има ли национална стратегия за културата? Няма, а всички ние си правим общински. Не показват функциите на музеите, за да видите какви са потребностите, съществото на документа липсва. В стратегията очаквам да видя критичните точки на културата и социалните дейности. Къде е проблема? – Застаряването, трябва да се покажат новите потребности, да се изведат проблемите и да се поставят основите за приоритетите. Ние не се заяждаме, искаме да видим тенденциите.”

Симеон Мильов, Исторически музей - Брезник: „Имам предложение – да се изпрати това на общините и те да решават от какво имат нужда. Да стигне Областната стратегия до общините и те да го направят, защото това е политически документ.”

Елена Иванова, Областна администрация Перник: „Да помолим и да напомним на Общинските съвети да съдействат за координация между всички институции. Наистина има разминаване на данните. Да се проследят каналите на статистиката и връзката контрол местно самоуправление и администрация. Да се опитаме да въздействаме и за Оперативните програми и проекти.”

фирма “ИДЕИН”: „Няма данни, посочените са общи от последните пет години. Всичките стратегически документи са така събрани.”

Симеон Мильов, Исторически музей - Брезник: „Нека да я има статистиката, но хората си отиват, защото нямаме устойчиво развитие. Няма да последва нищо. Ние нямаме икономика, за да си направим и подобрим нещата.”

Елена Иванова, Областна администрация Перник: „Неработеща е практиката да се подават статистики на пет години, а всеки институт я подава на една година.”

Валентина Методиева, ОДК Перник: „Има ли предишна стратегия – да, от 2005г. В какви оперативни програми сме успели, да стъпим на тази основа и да надграждаме. И какви ще са новите Оперативни програми, за да си помогнем.”

Елена Иванова, Областна администрация Перник: „Областният информационен център предоставят тези програми и ще качим информацията в сайта на Областна администрация

Перник. Чрез народните представители и Областния управител ще се предоставят тези неща в Министерски съвет и ще се лобира законодателно.

Общинските планове ще минат през Областния съвет за развитие и вашата активност е от значение. Това най-вероятно ще наложи необходимостта от нова среща преди приемането на стратегията.”

фирма “ИДЕИН”: „Стратегията е политически документ (но не в партийния смисъл на думата „политически”). Тя трябва да формира каква ще е политиката за развитие, но и да е съобразена с ресурсите, с които разполага областта.”

Венцислава Крумова, Регионален исторически музей - Перник: „Не е ли песимистична тази стратегия, ще си живеем в криза ли? Как ли – с проблемите, които изложихме. Да се мисли за полупланински и планински места. Да не гледаме на средствата от Европейския съюз като допълнителна възможност и да си помогнем сами. Липсва подкрепата на държавата. Това е болката. Областната администрация трябва да защити интересите на областта си. Да запазим Перник и като център на Маскарадните игри. Това пак е въпрос на политика на областно и национално ниво.”

Като основни акценти от създалата се дискусия бяха изведени и подкрепени няколко мнения:

- да се проверят методите за събиране на информация в НСИ и да се отстранят неточностите;
- да се подобри координацията между общинските съвети, общините и областната администрация в името на създаването на общи политики за развитие на региона;
- интересите на общините в областта да бъдат защитени на национално ниво от областната администрация, включително и чрез народните представители от региона за внасяне на предложения за законодателни промени.

Заседанието бе закрито от г-жа Елена Иванова, която благодари на присъстващите за активното участие.

ПРОТОКОЛ № 10

от работна среща “Здравеопазване и околна среда”

Днес, 09.04.2013 година, от 14:00 часа в Конферентната зала на Областна администрация Перник се проведе заседание с работна група към Областния съвет за развитие на област Перник на тема “Здравеопазване и околна среда”.

На срещата присъстваха:

1. Светла Богданова – Гл. експерт „ЗСДЖП”, Община Перник
2. Галина Асенова – Общински съветник в Общински съвет Перник
3. Надя Василева – Ст. специалист ПСОВ, Община Земен
4. Георги Миленков – Началник отдел, Община Трън
5. Тая Георгиева – Финансов контролър на РЗОК - Перник
6. Милена Матеева – РЗИ – Перник
7. Д-р Василка Василева – Болничен епидемиолог, МБАЛ Перник
8. Наталия Минева – Директор на ОС на БЧК – Перник
9. Татяна Чифличка – Гл. експерт, РДСП – Перник
10. Илияна Кованджийска – Директор ДСП – Перник
11. Елена Иванова – Директор АКРРДС, Областна администрация Перник
12. арх. Александра Бабунска – Гл. експерт, Областна администрация Перник
13. Иванка Василева - Гл. експерт, Областна администрация Перник
14. Изабела Борисова – Ст. Експерт, Областна администрация Перник
15. инж. Борислав Драгомиров – Мл. експерт, Областна администрация Перник
16. Ирена Годорова – Мл. експерт, Областна администрация Перник
17. Жечка Калинова – управител на фирма „Идеин”
18. Илиян Опрев – „Идеин”

Срещата бе открита от Елена Иванова - Директор АКРРДС, Областна администрация Перник. Тя даде думата на представителите на фирма „Идеин” да запознаят присъстващите с разработените от тях анализи, които предстои да станат част от Областната стратегия за развитие на област Перник 2014-2020.

Г-жа Жечка Калинова започна с уточнението, че на предишните срещи са открити разминавания в статистическите данни, подадени от Националния статистически институт и помоли присъстващите да сигнализират при отриване на явни несъответствия и да изпратят актуалните данни, с които разполагат.

Преди да представят основните данни и анализи, обект на тематичната насоченост на групата, представителите на „Идеин” запознаха присъстващите с общата картина на населението и

икономиката в областта като много важна предпоставка за здравното и социално състояние на населението и за състоянието на околната среда.

Демография:

- големи интрарегионални разлики в разпределението на населението в рамките на областта, обезлюдяване на периферните зони, което пряко влияе върху здравната обезпеченост и качеството на здравните услуги в тези региони;
- възрастова структура – застаряващо население, намаляване на броя на хората в активна възраст, чието пряко следствие е нуждата от повече здравни и социални грижи;
- образователната степен на населението е съизмерима със средните показатели за страната.

Икономически анализ и пазар на труда:

- срив на икономическите показатели;
- преобладаващ дял на индустриалните производства и на добивната промишленост в областта;
- секторно разпределение на работната ръка – заетите в сферата на здравеопазването са малко по-малко от средното за страната;
- нивото на безработицата е по-ниско от средното за страната, но въпреки това показателя на средната брутна годишна работна заплата е много по-нисък от средния за страната. Това означава, че съществуващите работни места са с ниска добавена стойност, съществува заетост предимно в сектори изискващи неквалифициран или нискоквалифициран труд;
- голяма част от населението (над 62%) е в риск от бедност и социално изключване, което пряко рефлектира върху здравословния начин на живот и възможността за получаване на качествени здравни грижи, както и върху възможността за поемане на лична отговорност за опазването на околната среда.

След така представената въвеждаща част, г-жа Калинова предостави данните, като акцентира на някои изводи от тях:

Здравеопазване:

- Наблюдава се трайно по-висока тенденция на смъртността с възможност за превенция (до 65г.);
- Наблюдава се ниски нива на здравно покритие, което в пъти по-ниско от средното за страната в малките и по-отдалечени общини;
- нивото на детска смъртност е устойчиво по-ниско от средното за страната;

- Мрежата от здравни заведения е недобре развита и в недобро състояние. (При представянето на данните бяха открити разминавания в броя и вида на заведенията, което ще бъде коригирано.)

Околна среда:

- **Качество на въздуха** – екологичните проблеми са концентрирани около големите градове, където гъстотата на населението и на производствените замърсители е най-висока. Проблемът със замърсяването на въздуха е голям, тъй като градът е сред най-замърсените в страната. В град Перник съществуват и географски предпоставки за задържане на замърсявания въздух. Освен големите промишлени предприятия, голямо влияние върху чистотата на въздуха оказват и битовите потребители на твърди горива, транспорта и лошото състояние на уличната мрежа. Силното влияние именно на тези фактори може да даде логично обяснение на факта, че намаляването на производствата в следствие на кризата, не оказва толкова осезаемо влияние върху замърсяването на въздуха.
- **Качество на водите** – един от основните причинители за влошаване на качеството на водите е недоброто състояние на канализационните системи. Като цяло процентът на обхванатите от ПОСВ отпадни води е над-средния за страната.
- **Замърсени територии** - 2500 дка от площта на областта са замърсени с цинк и олово. Останалата част от територията има положителна оценка за състоянието на почвите

След представянето на посочените данни някои от участниците изразиха своите позиции.

д-р Василка Василева: „По отношение на здравеопазването искам да кажа, че много важно е да се знае, че в сферата на здравеопазването се работи с много пари. Базата се руши, не се поддържа добре. Необходимо е лекарите да са лекари, а не администратори. Много от добрите специалисти напускат болницата и се реализират в София или в чужбина.

Качеството не само доспъпа до здравеопазване също е основен проблем.

Необходима е цялостна промяна в стратегията за областните болници. Близостта до София оказва неблагоприятно въздействие за развитието на болницата, тъй като голяма част от средствата и много от добрите специалисти се насочват на там. Трябва да се помисли и за допълнителното обучение на персонала.

Жизнената среда и начинът на живот са много важни. Стресът, нездравословното хранене, замърсяването на околната среда, ниския стандарт на живот са основни фактори, определящи здравето на населението. На предната среща го казах и сега ще го повторя – там където няма здрави и образовани хора, района е обречен на провал.

По отношение на качеството на въздуха – високата концентрация на прахови частици в дихателната зона има водещо значение в праховата патология.”

Д-р Василева запозна присъстващите с подробни данни за сериозното въздействие на замърсяването с финни прахови частици върху здравето на хората и окачества проблема като много сериозен.

фирма “ИДЕИН”: „Въпросът с качеството на въздуха наистина е важен, но и доста сложен за разрешаване. Ако върху индустриалните замърсители може да се влияе чрез налагане на стандарти и глоби, то върху битовите потребители трудно може да се окаже някакво въздействие. Едно от основните направления, заложи в европейските документи, е стремежът към енергийно независима Европа. Трябва да се помисли в тази посока и да се правят повече проекти за подобряване на енергийния мениджмънт.

До 2015 г. се очаква да приключи газифицирането в Перник и Радомир. До колко това ще промени качеството на въздуха и дали потребителите ще могат да си го позволят финансово, не може да се каже.”

Галина Асенова: „Относно емисиите на вредни вещества трябва да се обърне внимание на управлението на отпадъците. Липсва разделното им събиране. Друг важен момент е добива на строителни материали. Перник е с доста голям брой разрешителни за добив на строителни материали.” Тя добави, че по отношение на възобновяемите източници на енергия е изготвена „Програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива за периода 2012-2020”, която ще предостави на Областна администрация и на фирма „Идеин”.

д-р Василка Василева: „Всеки ръководител на звено трябва да въведе разделното събиране на отпадъците. Но това трябва да е доброволно, а не задължително. Нашата болница може да е пример за добра практика, защото от няколко години започнахме да събираме разделно отпадъците и да ги издаваме за вторични суровини. Друг въпрос е, че цените за изкупуване са много ниски и немотивиращи. Призовавам и другите държавни институции и администрации да са по-активни в тази посока и да дават добър пример.

При нас проблемът с отпадъците е по-сложен, защото всяка година е необходимо да бъдат обезвреждани и изхвърляни тонове опасни отпадъци.”

фирма “ИДЕИН”: „Как се обезвреждат опасните отпадъци в болниците?”

д-р Василка Василева: „Съхраняват се в специални съоръжения.”

Представителите на „Идеин” запознаха участниците с първоначалния вид на SWOT анализа.

д-р Василка Василева: „Във връзка със една от слабите страни свързана със здравеопазването. Много е важно всеки човек да има бърз достъп до качествен медицински център. Фактора

време е много важен. Важна е и обратната връзка – един пациент трябва да е достатъчно взыскателен към специалиста, да иска качествено обслужване, а не приятно отношение.”

фирма “ИДЕИН”: Ще преформулираме една от слабите страни в SWOT анализа, относно здравеопазването.

Представяме Ви Стратегическа цел 3, със съответните два приоритета, както и мерки за стратегическа цел 3.

Очакваме вашите корекции и предложения до края на месец Април. Благодаря Ви за участието.

В заключение на срещата бе отбелязано, че и личната инициатива и отговорност са от съществено значение както за грижата както към здравето, така и към околната среда.

ПРОТОКОЛ № 11

от работна среща “Устройство на територията и градска среда”

Днес, 10.04.2013 година, от 10:00 часа в Конферентната зала на Областна администрация Перник се проведе заседание на експертна работна група по въпросите “Устройство на територията и градска среда” към Областния съвет за развитие на област Перник, подпомагаща работата по изготвяне на Областната стратегия за развитие на област Перник 2014-2020г.

На срещата присъстваха:

1. арх. Маринела Чолева – Гл. архитект на община Перник
2. инж. Владислав Караилиев – Председател на Общински съвет Перник
3. инж. Олег Тодоров – Гл. инженер на община Радомир
4. Ася Радуилова – Община Радомир
5. Адриана Байкушева – Специалист ТСУ, община Трън
6. инж. Елена Комитова – Община Ковачевци
7. Васил Мариянов – РО „НСК” Перник
8. Румен Стефанов – „ВИК” ООД, Перник
9. инж. Калин Рангелов – КИИП – Перник
10. Веселин Владов – Регионална дирекция по горите, гр. Кюстендил
11. Маргарита Базовичка – ОУ ПБЗН Перник
12. инж. Цветелин Петров – Областно пътно управление – Перник
13. Тодор Йорданов – РС на КНСБ – Перник
14. Елена Иванова – Директор АКРРДС, Областна администрация Перник
15. арх. Александра Бабунска – Гл. експерт, Областна администрация Перник
16. инж. Борислав Драгомиров – Мл. експерт, Областна администрация Перник
17. Изабела Борисова – Ст. Експерт, Областна администрация Перник

Срещата бе открита от Елена Иванова - Директор АКРРДС, Областна администрация Перник. Тя даде думата на представителите на фирма „Идеин” да запознаят присъстващите с разработените от тях анализи, които ще бъдат част от Областната стратегия за развитие на област Перник.

Представителите на фирма „Идеин” запознаха участниците в групата с изготвените анализи:

Демография:

- големи интрарегионални разлики в разпределението на населението в рамките на областта, обезлюдяване на периферните зони, миграции на населението към по-големите градове и извън страната;
- възрастова структура – застаряващо население, намаляване на броя на хората в активна възраст;
- образователната степен на населението е съизмерима със средните показатели за страната.

Икономически анализ и пазар на труда:

- срив на икономическите показатели;
- преобладаващ дял на индустриалните производства и на добивната промишленост в областта;
- Издадените разрешителни за строеж като мерител за икономическата активност и доверието в развитието на икономиката следват националната тенденция на спад след 2008г., но са повече от средното за страната;
- нивото на безработицата е по-ниско от средното за страната, но въпреки това показателя на средната брутна годишна работна заплата е много по-нисък от средния за страната. Това означава, че съществуващите работни места са с ниска добавена стойност, съществува заетост предимно в сектори изискващи неквалифициран или нискоквалифициран труд;
- голяма част от населението (над 62%) е в риск от бедност и социално изключване.

Здравна, образователна, социална, културна и спортна инфраструктура:

- Мрежата от общественообслужващите сгради е съсредоточена в гр. Перник и по-големите общински центрове;
- Обезлюдяването в периферните региони е довело до опустяване на някои от обществените сгради, а законодателството в някои от случаите създава пречки пред това те да бъдат използвани с друго предназначение;
- Наблюдава се ниски нива на здравно покритие, което в пъти по-ниско от средното за страната в малките и по-отдалечени общини;
- Мрежата от здравни заведения е недобре развита и в недобро състояние;

Околна среда:

- *Качество на въздуха* – екологичните проблеми са концентрирани около по-големите градове, където гъстотата на населението и на производствените замърсители е най-висока. Проблемът със замърсяването на въздуха е голям, тъй

като градът е сред най-замърсените в страната. Съществуват и географски предпоставки за задържане на замърсения въздух. Освен големите промишлени предприятия, голямо влияние върху чистотата на въздуха оказват и битовите потребители на твърди горива, транспорта и лошото състояние на уличната мрежа. Силното влияние именно на тези фактори може да даде логично обяснение на факта, че намаляването на производствата в следствие на кризата, не оказва толкова осезаемо влияние върху замърсяването на въздуха.

- **Качество на водите** – един от основните причинители за влошаване на качеството на водите е недоброто състояние на канализационните системи. Като цяло процентът на обхванатите от ПОСВ отпадни води е над-средния за страната.
- **Замърсени територии** - 2500 дка от площта на областта са замърсени с цинк и олово. Останалата част от територията има положителна оценка за състоянието на почвите

Инфраструктура:

- **транспортна мрежа** – бяха представени данни за дължината и вида на пътната инфраструктура на територията на областта и броя на автобусните линии (*представените данни предизвикаха несъгласие и коментари от страна на присъстващите и следва да бъдат проверени и коригирани*);
- **водоснабдяване и канализация** – сред един от основните проблеми в тази сфера бе отбелязано безалтернативното питейно захранване от язовир „Студена”; покритието на водоснабдителната и канализационната мрежа, както и частта на отпадните води, които се пречистват на територията на областта е по-добро от средното за страната, но качеството на мрежата е лошо, което е причина и за наличие на загуби в размер над 70%;
- **топоснабдяване, газоснабдяване и енергийна мрежа** – топоснабдяване има само в гр. Перник, в гр. Перник и в гр. Радомир е изградена газопреносна мрежа, но все още потребителите, които са се присъединили към нея са много малко (в Радомир има само два потребителя)

След представянето на обобщените данни и SWOT анализа, последва дискусия, в която бе очертано следното:

- предстои да бъдат определени районите за целенасочена подкрепа на територията на областта;
- много от представените параметри ще бъдат част от индикаторите, чрез които ще се следи ефективността на прилаганите мерки;
- Характерно за периода 2014 – 2020 ще бъде, че голяма част от финансирането ще става след оценка на резултатите;

- Един от основните акценти в европейските стратегически документи са енергийната независимост, образованието и иновациите;
- Лошите пътища и липсата на целогодишно водоподаване в много от отдалечените райони, заедно с липсата на работни места, са едни от основните причини за обезлюдяването на отдалечените от големите градски центрове територии;
- От изключителна важност за градовете е и състоянието на четвъртокласната пътна мрежа;
- Един от основните проблеми пред бъдещото присъединяване на повече потребители (и то главно присъединяване на битови потребители) е проблемът с финансиране на първоначалната инвестиция;
- Проблемът със замърсяването на язовир „Студена” – въпреки намаляването на индустриалното производство, нивата на замърсяване се запазват;
- Към Стратегията ще бъде приложен анекс относно какво е финансирането на територията на областта. Важно е да се отбележи, че обекти, които са получили финансиране веднъж, не могат да кандидатстват втори път;
- Най-малките населени места попадат извън интервенциите; в много отношения се налага се да се правят компромиси – закриват се училища заради 1 дете (по-малко от предвидената бройка), не се отпускат пари по дадена мярка заради минимални несходства, и др.
- Един от основните проблеми за участие и реализиране на проекти за енергийна ефективност е че е голям процент на населението под прага на бедността и не разполага с необходимия финансов ресурс;
- Летището при Кондофрей бе посочено като възможност за развитие на целия регион;

Инж. Калин Рангелов, председател на КИИП Перник предостави данни за общото състояние на ВиК инфраструктурата в областта. „Водата в язовир „Студена” е прясна с пролетно-зимно захранване. Един от основните проблеми е че язовирът е безалтернативен източник на водоснабдяване и съществува потенциална опасност от проблем с водоснабдяването при извършване на евентуален ремонт. Яз.Студена не е толкова замърсен, колкото го представяте в статистиката, но въпреки това, трябва да се помисли за алтернативен водоизточник, като например яз.Раянци. В бъдещата стратегия трябва да се заложи изграждане на втори водоизточник. Също така проектите, които се предлагат за одобрение, нямат финансова обезпеченост. Налага се промяна в нормативната уредба.” Той също така сподели, че много от проблемите на областта като цяло са породени от това, че повечето неща са концентрирани в София, от това, че няма финансови облекчения за малките и средни предприятия, както и че е важно да бъде обезпечено финансирането на програмите.

Г-жа Елена Иванова, Директор АКРРДС в Областна администрация Перник: „Делото за яз.Раянци е спечелено на трета инстанция, очакваме скоро да приключи в наша полза. Всеки, който се интересува, може да получи информация за хода на делото.”

Представителите на „Идеин” изразиха мнението, че са възможни две алтернативи за развитие – интегриране към София или самостоятелно развитие и че е необходимо преосмисляне на дефинирането на регионите.

Арх. Чолева, главен архитект на община Перник запозна присъстващите, че в момента в Министерството на регионалното развитие и благоустройството се одобряват зоните за въздействие на Интегрирания план за възстановяване и развитие на гр. Перник. Тя отбеляза и че един от потенциалните проблеми е изчерпаният капацитет на сгуртвалите на ТЕЦ Перник.

инж. Цветелин Петров, ОПУ : „В цял свят хората пътуват за да отидат на работа. Ако имаме хубава инфраструктура и се пътува бързо, хората ще могат спокойно да живеят в по-малки села и да работят в градовете, даже ще е за предпочитане.”

Инж. Калин Рангелов: „Лошите пътища допринасят и за запрашеността на въздуха, не само промишлеността.”

Инж. Владислав Караилиев, Председател на Общински съвет Перник: „В Перник имаме ресурс и възможности за реализация и трябва да направим така, че хората да работят и живеят тук. В Брезник и Трън има ресурси, но месното население трудно приема новите посоки на развитие.”

Г-жа Елена Иванова: „Винаги има някой недоволен, много е трудно да се съобразиш със всички. Има хора, които пречат без основателен мотив.”

Инж. Цветелин Петров, ОПУ: „Защо трябва да се развиваме само в една насока? Не може ли да имаме и земеделие, и туризъм? Защо само в Банско се развива ски-туризма, а другите зимни курорти, а Витоша?”

Инж. Владислав Караилиев: „Инвеститорите решават къде да си вложат парите и къде да строят хотели.”

Г-жа Жечка Калинова: „Всеки би желал да живее на спокойно и тихо място с чист въздух ако може да пътува лесно и бързо до работното си място.”

Инж. Владислав Караишев: „Да, обаче в малките населени места няма доктор, зъболекар, аптека, понякога няма и вода, и др. основни нужди.”

Румен Стефанов, „ВИК” ООД: „Без вода не може да се живее, а примерно в Трън – липсата на вода през цялата година е голям проблем. Така се връщаме пак в началото да се живее по близо до София!”

Инж. Калин Рангелов: „Имаме достатъчно вода, така че ако в стратегията, обърнем по-голямо внимание на водоизточниците и водопреносната мрежа, не само няма да имаме проблем с водата, а можем да продаваме.”

Веселин Владов, Регионална дирекция по горите: „Ние правим стратегия на Област Перник, не бива да се обвързваме със София. Трябва да използваме близостта ѝ без да предаваме хората, които искат да останат да живеят и работят тук.”

В хода на дискусиата бяха отбелязани и други проблеми, свързани с възможностите за кариерно развитие, като предпоставка за избора на град за живеене, трудовото възнаграждение, покупателната способност. Беше изразено мнението, че е необходимо Областта да защити интересите на общините пред държавата и да намери финансиране от държавния бюджет, както и да лобира за при необходимост от законодателни промени в интерес на областта. Необходимо е да има цялостна визия за устройственото развитие на областта и инфраструктурата в нея.

Бяха изведени следните основни предложения за приоритети:

- достъпност (в широкия смисъл на думата – достъп до образование, здравеопазване, социални грижи и т.н.)
- подобряване на състоянието на инфраструктурата – пътища, ВиК
- прилагане на комплексен подход и нови технологични решения
- осигуряване на втори водоизточник като алтернатива на яз. Студена
- енергийно независима област

След направеното заключение от представителите на „Идеин”, срещата бе закрыта от г-жа Елена Иванова.

ПРОТОКОЛ № 12

от работна среща “Енергетика и инфраструктура”

Днес, 10.04.2013 година, от 14:00 часа в Конферентната зала на Областна администрация Перник се проведе заседание на експертна работна група по въпросите “Енергетика и инфраструктура” към Областния съвет за развитие на област Перник, подпомагаща работата по изготвяне на Областната стратегия за развитие на област Перник 2014-2020г.

На срещата присъстваха:

1. инж. Ема Михайлова, Гл. инженер, Община Перник
2. инж. Камен Каменов – Ст. Експерт, Община Перник
3. Росен Симеонов – Общински съвет Перник
4. Димитър Димитров – Зам. кмет Радомир
5. Соня Евтимова – Община Трън
6. Инж. Елена Комитова – Община Ковачевци
7. Ясен Кацаров - „Топлофикация – Перник” АД
8. инж. Цветелин Петров – Областно пътно управление – Перник
9. инж. Емил Стефанов – ДП НКЖИ София
10. Тотка Златкова – КИИП Перник
11. Тодор Йорданов – РС на КНСБ Перник
12. арх. Даниела Димитрова – „Ардимекс” ЕООД
13. Елена Иванова – Директор АКРРДС, Областна администрация Перник
14. арх. Александра Бабунска – Гл. експерт, Областна администрация Перник
15. инж. Борислав Драгомиров – Мл. експерт, Областна администрация Перник
16. Изабела Борисова – Ст. Експерт, Областна администрация Перник
17. Илиян Опрев, фирма „Идеин” ООД

Срещата бе открита от Елена Иванова - Директор АКРРДС, Областна администрация Перник. Тя благодари на участниците за присъствието и сподели, че според нея проблемите, обект на настоящата група, както и на групата „Устройство на територията и градска среда”, са ключови за разрешаването и на останалите проблеми във всички останали сфери на икономическия и социален живот на областта. Тя даде думата на Илиян Опрев - представител на фирма „Идеин”, за да запозне присъстващите с разработените анализи, които предстои да станат част от Областната стратегия за развитие на област Перник.

Илиян Опрев, „Идеин” ООД: „Ще Ви представя аналитичната част до този момент. Имаше доста работа между двете срещи. Данните с които разполагаме са от Националния

статистически институт. Започваме с демографската характеристика на областта, след това е здравеопазването и инфраструктурата.” В представената презентация бяха изведени някои акценти:

Демография и образователен статус на населението:

- големи интрарегионални разлики в разпределението на населението в рамките на областта, обезлюдяване на периферните зони, миграции на населението към по-големите градове и извън страната;
- възрастова структура – застаряващо население, намаляване на броя на хората в активна възраст;
- образователната степен на населението е съизмерима със средните показатели за страната.

Икономически анализ и пазар на труда:

- срив на икономическите показатели;
- преобладаващ дял на индустриалните производства и на добивната промишленост в областта;
- Издадените разрешителни за строеж като мерител за икономическата активност и доверието в развитието на икономиката следват националната тенденция на спад след 2008г., но са повече от средното за страната;
- нивото на безработицата е по-ниско от средното за страната, но въпреки това показателят на средната брутна годишна работна заплата е много по-нисък от средния за страната. Това означава, че съществуващите работни места са с ниска добавена стойност, съществува заетост предимно в сектори изискващи неквалифициран или нискоквалифициран труд;
- голяма част от населението (над 62%) е в риск от бедност и социално изключване.

Здравна, образователна, социална, културна и спортна инфраструктура:

- Мрежата от общественообслужващите сгради е съсредоточена в гр. Перник и по-големите общински центрове;
- Обезлюдяването в периферните региони е довело до опустяване на някои от обществените сгради, а законодателството в някои от случаите създава пречки пред това те да бъдат използвани с друго предназначение;
- Наблюдава се ниски нива на здравно покритие, което е в пъти по-ниско от средното за страната в малките и по-отдалечени общини;
- Мрежата от здравни заведения е недобре развита и в недобро състояние;

Околна среда:

- **Качество на въздуха** – екологичните проблеми са концентрирани около големите градове, където гъстотата на населението и на производствените замърсители е най-висока. Проблемът със замърсяването на въздуха е голям, тъй като градът е сред най-замърсените в страната. Съществуват и географски предпоставки за задържане на замърсения въздух. Освен големите промишлени предприятия, голямо влияние върху чистотата на въздуха оказват и битовите потребители на твърди горива, транспорта и лошото състояние на уличната мрежа. Силното влияние именно на тези фактори може да даде логично обяснение на факта, че намаляването на производствата в следствие на кризата, не оказва толкова осезаемо влияние върху замърсяването на въздуха.
- **Качество на водите** – един от основните причинители за влошаване на качеството на водите е недоброто състояние на канализационните системи. Като цяло процентът на обхванатите от ПОСВ отпадни води е над-средния за страната.
- **Замърсени територии** - 2500 дка от площта на областта са замърсени с цинк и олово. Останалата част от територията има положителна оценка за състоянието на почвите

Инфраструктура:

Транспортна мрежа – бяха представени данни за дължината и вида на пътната инфраструктура на територията на областта и броя на автобусните линии (*представените данни предизвикаха несъгласие и коментари от страна на присъстващите и следва да бъдат проверени и коригирани при необходимост*);

„Пътната инфраструктура в областта, която е част от Републиканската мрежа, възлиза на общо 568 км. (към 2011 г.):

- Автомагистрала – 10 км;
- Първокласни пътища – 80 км;
- Второкласни пътища – 66 км;
- Третокласни пътища – 412 км.
- Дължината на железопътната мрежа възлиза на 111 км. с гъстота 46,4 км./1000 кв. км.
- Областната транспортна схема на Пернишка област (2012 г.) включва 5 автобусни линии, намалели от 28 през 2005 г.”

Водоснабдяване и канализация

- сред един от основните проблеми в тази сфера бе отбелязано безалтернативното питейно захранване от язовир „Студена”;

- покритието на водоснабдителната и канализационната мрежа, както и частта на отпадните води, които се пречистват на територията на областта е по-добро от средното за страната, но качеството на мрежата е лошо, което е причина и за наличие на загуби в размер над 70%;
- Делът на населението, свързано с обществена канализация в област Перник, е 78.9% в 2011 г. (в сравнение с 74% на национално ниво);
- Само 4,9% от населението е обхванато от канализация без никакво пречистване, при 18,3% за страната;
- 74% от населението са обхванати от ПСОВ, при средно 55,7% в страната.

Топлоснабдяване, газоснабдяване и енергийна мрежа

- Топлоснабдяване е осигурено само в гр. Перник с топлоизточник ТЕЦ Република. Основен източник на суровини за комбинираното производство на топлоенергия и електроенергия в ТЕЦ-а е пернишкият каменовъглен басейн, което и води до редица проблеми в областта на околната среда;
- В ход е проект за газифициране на град Перник и град Радомир, осъществяван от „Рила газ“ ЕАД - към м. януари 2013 г. в гр. Перник е построена 46 км. газопреносна мрежа, а в гр. Радомир са построени 21 км. газопреносна мрежа. Все още потребителите, които са се присъединили към мрежата са много малко (в Радомир има само два потребителя);
- Областта попада в електроразпределителната мрежа на ЧЕЗ България.

Бе представен SWOT анализ, очертаващ силните и слабите страни, възможностите и заплахите за област Перник през следващия програмен период, които могат да се обобщат като:

Силни страни:

- Стратегическото местоположение и близостта до София и важни международни транспортни коридори и пазари, до летище София;
- Традиции в областта на индустрията и добивната промишленост, наличие на полезни изкопаеми;
- Достатъчна по покритие мрежа от детски градини, което подкрепя заетостта и бързата реинтеграция на млади семейства в пазара на труда;
- Наличие на културен и туристически потенциал – добре развита читалищна мрежа, паметници на КИИ, богат културен календар, природни забележителности, активни спортни клубове; сравнително нисък дял на учениците, които напускат образователната система без завършено средно образование;
- Ресурси за БЕИ

Слаби страни:

- Големи демографски проблеми - застаряващо население, прогресивна тенденция за намаление на дела от населението в трудоспособна възраст;
- Големи интрарегионални различия - ниска плътност на работните места в резултат на ниска икономическа активност (особено в малките общини);
- Икономическо състояние на населението - ниски доходи и висок дял от населението в риск от бедност и социално изключване; прекомерно съсредоточаване на работните места в сектори с ниска добавена стойност на труда; ниско образована работна ръка;
- Проблеми на регионалната икономика - липса на диверсификация; слабо вътрешно потребление на продукти и услуги
- Достъпността и мобилността - ниска мобилност на работната сила в малките общини (особено ниско квалифицираните); ниска достъпност до здравни услуги на населението в по-малките и отдалечените общини; ниско качество на междуселищната транспортна инфраструктура, затруднен достъп до някои населени места; нисък интензитет и качество на междуселищния транспорт в областта;
- Екологични проблеми - високо ниво на замърсяване;
- Миграция на високо квалифицирания персонал към столицата; липса на персонал за позициите за специалисти в областта;
- Неизползваеми земеделски земи и липса на рекултивация на земята;
- Неефективно управление на водните ресурси и остаряла ВиК система.

Възможности:

- Трансгранично сътрудничество и капитализиране на достъпа до вътрешни и външни пазари (създаване на мрежи, клъстери, специализация и т.н.);
- Целенасочена подкрепа на производства с висока добавена стойност и преструктуриране на местната икономиката;
- Развитие на областта като логистичен център;
- Достъп до НИРД инфраструктурата на столицата;
- Европейско финансиране; разширено участие в европейски програми и ефективно използване на наличните средства;
- Система за управление на отпадъците в процес на изграждане.

Заплахи:

- Риск от обезлюдяване - Значителни интрарегионални разлики в икономическото, социално и демографско развитие и качеството на живота, с тенденция за

задълбочаване; драстична депопулация на малките общини и разрушаване на паралелните структури за взаимно подпомагане, особено в изолираните населени места; изолация на населени места, поради ниските инвестиции в поддръжката и доизграждането на локалната пътна мрежа; невъзможност за предоставяне на условия за качествен живот в малки населени места с основно възрастно население и липса на достъп до основни социални и здравни услуги поради нарушена мобилност (липса на транспортна инфраструктура, непригоденост на съществуващата към специалните изисквания на тази целева група);

- Засилване на негативните демографски тенденции - Увеличение на броя хора в пенсионна възраст: липса на средства за автономен живот, допълнителен натиск върху ресурсите на семействата (време, средства) и системата за социални услуги;
- Риск от социално изключване - социално изключване на уязвими / неравнопоставени сегменти от обществото (етнически малцинства, инвалиди, възрастни хора, семейства под прага на бедността и т.н.);
- Допълнително забавен темп на възстановяване на местната икономика поради фокуса върху структурно уязвими сектори (добивна промишленост, строителство, и т.н.);
- Автоматизация и релокация на производството и заменяне (чрез механизация) на нискоквалифицирания труд;
- Липса на високо квалифицирана работна ръка и подготвени специалисти, които да позволят преориентирането на местната икономика;
- Липса на инфраструктура, ресурси (вкл. мрежи) за иновации;
- Липса на възможност за съфинансиране от общините на необходимите инвестиционни проекти;
- Продължаващо (промишлено) замърсяване на околната среда;
- Липса на законови механизми за реализиране на големи инфраструктурни проекти.

При представянето на гореизложената информация участниците изразиха следните мнения:

Ясен Кацаров, „Топлофикация – Перник” АД: „Вие говорите за запрашаване от ТЕЦ-а, но аз ще Ви кажа, че от три години няма такова запрашаване. До един месец трябва да се включи и серопочистващата инсталация. Замърсяването не идва само от ТЕЦ, тъй като през зимата се отчита най-високо замърсяване на въздуха и то е най-вече от битовите потребители, които горят всичко – от твърдо гориво и дърва, до всякакви отпадъци – гуми, масла, пластмаси и т.н. Трябва да се знае и че не се извършват измервания на концентрацията и наличието на диоксини и фурани, които са много опасни за човешкото здраве. Металургичните предприятия също са немалки замърсители.”

Росен Симеонов, Общински съвет Перник: „Летището в Кондофрей трябва да се включи в силните страни. Аз мисля, че е трудно да задържим хората да не работят в София. Там заплатите са по-високи и се търси високо квалифицирана работна ръка.”

Димитър Димитров, Община Радомир: „Явно е, че нещата не се получават и намаляваме като хора. Според мен трябва да търсим такива възможности за развитие, че да не бъдем зависими от София. Заплатите в Българо-шведското предприятие, което се намира в Радомир, са съизмерими със заплатите, които могат да се вземат в София. Не трябва да сме сателит и „туристическа спалня” на София. Перник е регион с традиции. Реалистично е да се върви в посока за подкрепяне на малкия и среден бизнес, но в сферата на производството, а не в сферата на услугите.”

Илиян Опрев: „По отношение на Европейските проекти в Перник, 60-70% не са реализирани, след като са били приети, поради липса на финансиране. Нямаме гаранционен фонд.”

арх. Даниела Димитрова, „Ардимекс” ЕООД: „Методиката за местната власт е много тежка. Трябва да се потърси начин за олекотяване на процедурите, да има идеи за съществени неща. Няма адекватен подход. Перник е една община, ошетена от това, че не е селска община и не би могла да получи финансиране от ЕС, а има много привлекателни за живот села – Рударци, Кладница, Селимица, но не е селска община. Имаме достатъчно села, които могат да се развиват, да се откриват нови работни места, да се развият хората по-добре. Има много свободни терени, но цените на търговете са много високи. Пустеещите територии може да се дават с преференции.

Трябва да се създаде благоприятна и привлекателна среда за живот на населението. Озеленяването в града ни също е много важен проблем. То трябва да се поддържа и опазва. Да се помисли върху намиране на форми за взаимодействие между общините и частните фирми, обединени около обща кауза за облагородяване на средата, а не само да се поддържат формални взаимоотношения.

Застрояването е самоцелно и хаотично, без обща визия за мащаб на пространствата, силуети, цветове и т.н.

Средният гражданин не е информиран и насочван, не е толерирана инициативността и активното участие – това е проблем на вътрешно-чиновническо ниво. Бизнесът не е канен да участва при решаването на регионални или общински проблеми.”

Ема Михайлова, Община Перник: „Аз не съм съгласна с това. Бизнесът многократно е канен, поканите са изпращани лично, но те не идват на срещите, които организираме. Хората от бизнеса отказват да присъстват на срещи, свързани с проектите. За това, за което може да се

кандидатства, общината го прави и има много спечелени проекти. Работи се за зелена и достъпна среда, за оформяне на вътрешно-кварталните пространства.”

арх. Даниела Димитрова, „Ардимекс” ЕООД: „Как се одобряват проектите без градоустройствен план, без оценка на архитект и т.н.? Как можем да се запознаем с интегрирания план за градско възстановяване и развитие?”

Росен Симеонов, Общински съвет Перник: „Има сайт за ИПГРВ (www.ipgrv-pernik.com), но там не се разглеждат отделни проекти. Това какво ще бъде изпълнено се определя от проектите.”

арх. Даниела Димитрова: “Има много слаба информираност към хората. Информираността е едно от най-слабите звена, както и загубеното доверие в институциите – гражданите не вярват на общините и на държавата. Трябва да се работи в посока на толериране и облекчаване на условията. Няма съгласуваност между институциите, има нисък административен капацитет. Важно е да има участие на гражданите, информираност и ангажираност.”

Росен Симеонов: „Аз също съм съгласен с това, че хората нямат достатъчна информираност.”

Илиян Опрев: „Правят се много усилия за това. Ние имаме разработена група на Областната стратегия в една от социалните мрежи. Там всеки може да се запознае с това което правим, но няма участници.”

Елена Иванова: „Лошото е, че когато правим такива работни групи хората от бизнеса не желаят да участват. На сайтовете на общините всичко е широко достъпно.”

Илиян Опрев: „В заключение на казаното до момента се оказва, че малките общини са големият проблем.”

Елена Иванова: „Ще направим предложения към общините чрез писмени препоръки, които ще са анекс към Областната стратегия.”

арх. Даниела Димитрова: „Да се засегне и туризма. Да се направят необходимите мерки за призоваване към инициативност на гражданите да участват в проекти, например в тези за енергийна ефективност. Водната стратегия също е много важна.”

Елена Иванова: „Има информационен център, който ще ни предостави информация относно всички проекти, в които може да се участва.”

Илиян Опрев: „Трябва да се развие достъпността в района. В по-малките населени места да се обърне внимание на проблемите с ВиК. Доизграждане на язовир Раянци.”

Камен Каменов: „Първо трябва регионалните планове да се разработят. Няма я базата, за да се стигне до конкретизация. ВиК асоциацията не може да се регистрира. Много неща са започнати, но са само на книга.”

Илиян Опрев: „Да поставим приоритет на областно ниво. Да поставим фокуса на едно, две или три неща. Да говорим за достъпност между областта и по-малките общини. Искам да призова всички, които имат предложения да ни ги изпратят до края на месец Април.”

Димитър Димитров: „Това е стратегия. И колкото по-конкретни проблеми заложим, толкова по-добре.”

Срещата бе закрыта от г-жа Елена Иванова, която благодари на всички за активното участие.

ПРОТОКОЛ № 13

от работна среща “Регионални политики, управление и административен капацитет”

Днес, 11.04.2013 година, от 10:00 часа в Конферентната зала на Областна администрация Перник се проведе заседание на експертна работна група по въпросите “Регионални политики, управление и административен капацитет” към Областния съвет за развитие на област Перник, подпомагаща работата по изготвяне на Областната стратегия за развитие на област Перник 2014-2020г.

На срещата присъстваха:

1. Валентин Петров – Секретар на Община Радомир
2. Валентина Андреева – Община Ковачевци
3. Станислава Алексиева – Секретар на Община Трън
4. Екатерина Цветанова – Гл. специалист ЕП, Община Трън
5. Йонко Йонков – Председател на УС на МИГ Брезник-Трън
6. Елена Иванова – Директор АКРРДС, Областна администрация Перник
7. арх. Александра Бабунска – Гл. експерт, Областна администрация Перник
8. инж. Борислав Драгомиров – Мл. експерт, Областна администрация Перник
9. Изабела Борисова – Ст. Експерт, Областна администрация Перник
10. Ирена Тодорова – Мл. Експерт, Областна администрация Перник
11. Жечка Калинова – „Идеин” ООД
12. Илиян Опрев - „Идеин” ООД

Срещата бе открита от Елена Иванова - Директор АКРРДС, Областна администрация Перник. Тя даде думата на представителите на фирма „Идеин” да запознаят присъстващите с разработените от тях анализи, които предстои да станат част от Областната стратегия за развитие на област Перник 2014-2020.

Представителите на фирма „Идеин” запознаха участниците в групата с изготвените анализи, включително и изготвения SWOT анализ, както и с изводите, и мненията, които бяха направени на предишните срещи на останалите експертни групи:

Демография:

- основните проблеми – застаряването на населението, намаляване на хората в активна възраст, големите интрарегионални различия, обезлюдяване на периферните зони;
- образователен статус – съизмерим със средния за страната

Икономически анализ и пазар на труда:

- Кризисната обстановка е поставила редица значими предизвикателства пред бизнеса, които макар и количествено по-сериозни поради липсата на диверсификация, качествено не се различават от тези, наблюдавани в останалите общини в страната.
- Ръстът на ПЧИ през 2011 г., съчетан със стабилизацията на повечето други икономически индикатори, показва достигането на сравнително стабилно равновесие, което може да послужи за отправна точка за реструктуриране и оптимизиране на регионалната икономика.
- Нивото на безработицата е по-ниско от средното за страната, но въпреки това показателят на средната брутна годишна работна заплата е много по-нисък от средния за страната. Това означава, че съществуващите работни места са с ниска добавена стойност, съществува заетост предимно в сектори изискващи неквалифициран или нискоквалифициран труд;
- Голяма част от населението (над 62%) е в риск от бедност и социално изключване.

Покритие и състояние на общественно-обслужващите дейности: здравна, образователна, социална, културна и спортна инфраструктура:

- Мрежата от общественно-обслужващите сгради е съсредоточена в гр. Перник и в по-малка степен в по-големите общински центрове;
- Наблюдават се ниски нива на здравно покритие, което е в пъти по-ниско от средното за страната в малките и по-отдалечени общини;
- Мрежата от здравни заведения е недобре развита и в недобро състояние;
- Основен проблем на отдалечените райони е достъпът до качествени здравни, социални, образователни дейности.

Устройство на територията, инфраструктура, състояние на околната среда:

- Достъпът (добре развита и поддържана транспортна мрежа) и обезпечеността с водоподаване са едни от основните предпоставки за развитие на селските райони и преодоляване на интрарегионалните различия в областта;
- един от най-големите потенциални проблеми в сферата на ВИК на областта е безалтернативното питейно хранване от язовир „Студена”;
- покритието на водоснабдителната и канализационна мрежа е по-добро от средното за страната, но състоянието на мрежите е много лошо, което води до големи загуби на вода и замърсяване на почвите и водите;
- в ход е проект за газифициране на гр. Перник и гр. Радомир, но за момента броят на присъединените потребители не е голям;

На срещата бе представен SWOT анализ, очертаващ силните и слабите страни, възможностите и заплахите за област Перник през следващия програмен период, които могат да се обобщат като:

Силни страни:

- Стратегическото местоположение и близостта до София и важни международни транспортни коридори и пазари, до летище София;
- Традиции в областта на индустрията и добивната промишленост, наличие на полезни изкопаеми;
- Достатъчна по покритие мрежа от детски градини, което подкрепя заетостта и бързата реинтеграция на млади семейства в пазара на труда;
- Наличие на културен и туристически потенциал – добре развита читалищна мрежа, паметници на КИИ, богат културен календар, природни забележителности, активни спортни клубове; сравнително нисък дял на учениците, които напускат образователната система без завършено средно образование;
- Ресурси за ВЕИ

Слаби страни:

- Големи демографски проблеми - застаряващо население, прогресивна тенденция за намаление на дела от населението в трудоспособна възраст;
- Големи интрарегионални различия - ниска плътност на работните места в резултат на ниска икономическа активност (особено в малките общини);
- Икономическо състояние на населението - ниски доходи и висок дял от населението в риск от бедност и социално изключване; прекомерно съсредоточаване на работните места в сектори с ниска добавена стойност на труда; ниско образована работна ръка;
- Проблеми на регионалната икономика - липса на диверсификация; слабо вътрешно потребление на продукти и услуги
- Ниска мобилност на работната сила в малките общини (особено ниско квалифицираните); ниска достъпност до здравни услуги на населението в по-малките и отдалечените общини; ниско качество на междуселищната транспортна инфраструктура, затруднен достъп до някои населени места; нисък интензитет и качество на междуселищния транспорт в областта;
- Екологични проблеми - високо ниво на замърсяване;
- Миграция на високо квалифицирания персонал към столицата; липса на персонал за позициите за специалисти в областта;
- Неизползваеми земеделски земи и липса на рекултивация на земята;
- Неефективно управление на водните ресурси и остаряла ВиК система.

Възможности:

- Трансгранично сътрудничество и капитализиране на достъпа до вътрешни и външни пазари (създаване на мрежи, клъстери, специализация и т.н.);
- Целенасочена подкрепа на производства с висока добавена стойност и реструктуриране на местната икономиката;
- Развитие на областта като логистичен център;
- Достъп до НИРД инфраструктурата на столицата;
- Европейско финансиране; разширено участие в европейски програми и ефективно използване на наличните средства;
- Система за управление на отпадъците в процес на изграждане.

Заплахи:

- Риск от обезлюдяване - Значителни интрарегионални разлики в икономическото, социално и демографско развитие и качеството на живота, с тенденция за задълбочаване; драстична депопулация на малките общини и разрушаване на паралелните структури за взаимно подпомагане, особено в изолираните населени места; изолация на населени места, поради ниските инвестиции в поддръжката и доизграждането на локалната пътна мрежа; невъзможност за предоставяне на условия за качествен живот в малки населени места с основно възрастно население и липса на достъп до основни социални и здравни услуги поради нарушена мобилност (липса на транспортна инфраструктура, непригоденост на съществуващата към специалните изисквания на тази целева група);
- Засилване на негативните демографски тенденции - Увеличение на броя хора в пенсионна възраст: липса на средства за автономен живот, допълнителен натиск върху ресурсите на семействата (време, средства) и системата за социални услуги;
- Риск от социално изключване - социално изключване на уязвими / неравнопоставени сегменти от обществото (етнически малцинства, инвалиди, възрастни хора, семейства под прага на бедността и т.н.);
- Допълнително забавен темп на възстановяване на местната икономика поради фокуса върху структурно уязвими сектори (добивна промишленост, строителство, и т.н.);
- Автоматизация и релокация на производството и заменяне (чрез механизация) на нискоквалифицирания труд;
- Липса на високо квалифицирана работна ръка и подготвени специалисти, които да позволят преориентирането на местната икономика;
- Липса на инфраструктура, ресурси (вкл. мрежи) за иновации;

- Липса на възможност за съфинансиране от общините на необходимите инвестиционни проекти;
- Продължаващо (промишлено) замърсяване на околната среда;
- Липса на законови механизми за реализиране на големи инфраструктурни проекти.

Представителите на фирма „Идеин” направиха уточнението, че са получили сигнали за разминавания в данните предоставени от Националния статистически институт. Те уточниха, че дори да има известно разминаване в стойностите, важни са тенденциите на развитие, които тези стойности показват.

Участниците дискутираха предоставената информация:

Г-жа Станислава Алексиева, Секретар на Община Трън: „Данните от НСИ не са верни. В Трън има 3 общопрактикуващи лекари и само 1 филиал на спешна помощ, лаборатория и 2 зъболекаря.

Относно стратегията – много е важно е качеството на водоснабдителната мрежа. Над 75% от водата се губи докато стигне от главния водопровод до потребителя.”

Г-жа Елена Иванова, Областна администрация Перник: „Смятате ли, че към този момент има възможност за извеждане на приоритет „Туризм”?”

На този въпрос представителите на община Трън и на община Ковачевци изразиха мнението си, че има предпоставки за развитие на туризъм, но главния проблем е мисленето на хората в тези населени места. Има реализирани няколко проекта за къщи за гости, които не посрещат посетители поради предубеденост и нежелание от страна на собствениците.

Екатерина Цветанова, Община Трън: „В Трън ще се прави информационен център. Важно е да се предлага интегриран туристически продукт – еко пътеки, вело-алеи, заедно с информационни табели и брошури, карти и филми за популяризиране. Спечелен е проект за рехабилитация на пътищата, които водят до обектите. Тази година организираме и още един нов фестивал. Имаме намерението да направим поляна с беседки и барбекюта близо до ”Ждрелото”. Имаме хотел, който от няколко години се опитва да проработи, но има проблем с осигуряването на добро обслужване. Участваме и в съвместен проект заедно с още три общини от западния регион.”

Г-жа Елена Иванова даде предложение да се възстанови традицията за „Улица Вълшебна”, която да представя занаятите от всички общини и да подканва хората да посещават тези места и предложи подобни идеи да се включат в общинските планове за развитие.

Като обект с туристически потенциал бе посочена и крепостта при с. Чуковец.

Г-н Валентин Петров, Секретар на Община Радомир, подчерта, че е много важно да се обърне внимание на приходната част. Сподели и също така, че привличането на инвеститори е много трудно, въпреки потенциала и добрите условия, които имат общините в областта.

Срещата бе закрыта от г-жа Елена Иванова, която благодари на всички за активното участие.